

3 1761 07588030 2

Journey von Heidenstam.

6.75-

14654

SAMLADE SKRIFTER

AV

VERNER VON HEIDENSTAM

[V. 2.]

DIKTER

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

ALBADE SAUTER

VERNEER VAN NEDERSTAM

DARTER

DIKTER

AV

VERNER VON HEIDENSTAM

NIONDE UPPLAGAN

169414.
23.2.22

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1920

Tiveden.

I.

Hör furornas dova sorgemusik
med förstämnda trummor och tubor i moll,
en blåkullahymn med suckar och skrik
i ödemarken diktad av troll!

Här spökar vid pipande myggors dans
den tid, som före människan fanns.
Här grönska ormbunkskogarnas ätteläggjar.
Här hänga mossiga rullstensblock,
som tornats upp till cyklopiska väggar.
Här dyker kärrets förruttnande stock,
som ett sjövidunder till vattenbrynet
och skjuter i höjden det drypande trynet.

Reptillikt pansrade tallarnas rötter
stå våta i gyttjan som ödlefötter,
stå fläktade ur jorden, som stora spindlar
vid ättestupan, där stigen svindlar.

Men stilla! En luden panna bräcker
de spröda kvistarnas nät och sträcker
förtorkade stubbar till markens ljung.
Det är älgen. Väldig och tung
som en mastodont han släcker
sin törst i kärret och skådar
med vilda ögon i bergets vägg.
Och vattnet skvalar i silvertrådar
ur flåsande mule och raggigt skägg.

Här kryper som skygg för himmelens ljus
den stolta tallen till markens grus.
Se bergen, de stå ej med tinnar som vitna
i evig snö, men låga och grå;
de stå som trasmän med slitna
och färglöst blacknade kappor på.
Och valde vi språkets mörkaste ord,
de vore ej mörka, ej tunga nog
att måla i dikt den fosterjord,
som evigt predikar sitt kalla: försaka!
Hur bonden biter sin svarta kaka
och stenarna rassla under hans plog.
Hur låg, hur grå, hur glädjetom
står trakten runt min stig.
Min födelsebygd, du hälsar mig
i trasor och fattigdom.

II.

Hör furornas dova sorgemusik!
Här är som ville bland kvistarnas spjut

jag vända i ångest och bryta mig ut
ur ödemarkens djup med ett skrik.
Då rullar med ens genom skogens natt
ett sorl av röster och sång och skratt.

Bland kornblå irrljus som fladdra kring
och stockar som multna sönder,
där skymtar mitt i en växande ring
av druckna, larmande bönder
en mager, svartklädd man.
Syrtuten är knäppt till hakan.
Han bär krage i vitt som en präst.
Ur rocken tittar i stället för väst
ett ludet bröst; och under hans rock,
som är fodrad helt med scharlakan,
där stampar en fot av en bock.

Där innerst alltså i askgrått snår
med korsade armar han lutad står
mot en tyrsosliknande käpp,
vars knapp är en rostig klocka med kläpp.

Jag putsar häpen min tända cigarr.
— Min herre, min hemfärd gör mig förlägen,
ty stigen drunknar bland fallris och barr.
Ni känner måhända vägen?

Då höjer den svarte mannen, som stått
i tankar och vilat på steget,
sitt öga som flammar så skinande blått,
att jag bländad betäcker mitt eget.
— Min vän, du trodde och tror mig än
väl Satan själv. Du bedrar dig, min vän.
Jag heter Söndag. Jag är en satyr,
som undan yxan och plogen flyr
bland lianer i Ithakas skogar.
Jag hatar yxor och plogar.
Jag älskar ligga lat och fri
och varje tröttsam tanke i
en jättesnarkning dränka.
Ni Adams barn, det förmå ej ni.
Ty kasta ni er i gräset ner,
ni ligga på ryggen och tänka.
Det är skillnan mellan mig och er.
På fingrarna räknade människan ut,
hur många dagar som utan prut
hon slava i veckan kunde
från solen tändes tills solen släcks.
Till trældom döpte hon genast sex.
Men se, när hon kom till den sjunde,
då vigde hon den till vilodag,
ty ånger grep hennes sinne.
Den sjunde dagen blev jag;
den blev lata antikens minne.
Dig synes nejden allvarsam
och tröstlöst torftiga tjällen.
Var trygg, här dansa idyller fram,
när jag nalkas om lördagskvällen!

Jag kommer som präst i svart syrtut.
Man måste se litet högtidlig ut
och skyla sitt ludna skinn.
Jag ringer antikens högtid in.

Han kastar med ens sin svarta rock.
Han ränner upp på ett rullstensblock
med ett våldsamt bocklikt språng.
— Bing — bång! —
Han svänger klockan i rusig fart.
Väl hundra ekon svara klart
från sockenkyrkor och byar.
Men djupt under västerns skyar
står aftonsoln som ett glädjebål.
Nu ringa klockorna helgesmål!

III.

Då fäller snickarn, som dagen lång
på plankan ridit gränsle,
sin tunga hyvel och kastar ett fång
av spånor i spisen till bränsle.
Hans barn, de stå i eldens sken,
med bara armar och bara ben,
och blonda och blossande röda.
De krypa till spisen fram på knä
med stora vidgade ögon och se
i ormligt slingrande spån som glöda.

Till kvällsvard dukar hans unga viv
med rostig gaffel och rostig kniv.
Hon kommer från hagen, där skällan ringer,
där mjölken fradgig i strävan springer,
och kesande kalven diar ditt finger.
Hon rågar med smultron ett fat.
Och kammad blir Mia, och tvättad blir Lisa.
Så sätta sig alla tysta och spisa
med träsked kejsaremat.

Den friska saft, den vilda lukt
som göms i en korg med jättefrukt
på napolitanarens mula,
den njuta i våra smultron vi,
den fick våra skogar förenad i
en liten purpurkula.

Sist öppna barnen på moderns knän
en andaktsbok. Men det är ej allena
från vita bladen ett återsken,
som far kring stugan, den fejade, rena.
Det är ej från spånornas eld som slår
ur sotiga spisen likt eld ur en mila;
det är en leende glimt som går
tillbaka genom tusende år
från den forna världens leende vila.

IV. -

Sin arm har Söndag lagt i min.
Han för mig allt längre i skogen in.

I ödemarken, dit al och björk
ej våga in och sjön står mörk;
— där svarta sägner om dråp och krig,
om brutna eder och brutna lås
i mörkret tränga sig in på dig
vid namn som Hova och Älgarås
likt sagor om forna strider och fester
vid harpans sus i en nutidsorkester
— där högt på mon, där granarna stå
som spöken av träd, som marskog blott
— där själva den röda färgen på
de låga kojorna slocknar i grått
— där nöden ökas med varje steg
och stenar växa på bondens teg
— där sumpig stig över gungfly för
på murkna stockar som brista,
den stig, på vilken när bonden dör
han forslas bort i sin kista,
som bunden mellan oxar med tåg
bland träden gungar som över en våg...

Där uppe alltså bland myr och moras,
där hundskall ljuder från torpet på mon
likt skeppets klocka, som slår sina glas
på havets fjärran med enslig ton

— där kikar under en mullgrå kalott
av bräden, mossor och barr
en koja likt ett huvud, som fått
ett blodsprängt öga och ett med starr.
Ty halva fönstret är glanslöst grått
och halva fönstret klistrat och täckt
med ett rött emigrantprospekt.
I knuten mjärdar och nät på en pinne.
En gumma står sedan mannaminne
i mullgrå kjortel och mullgrått linne
och hackar i svartgrå kokor och mull,
som sökte hon ädelstenar och gull.

Så kan hon stanna en ljuv minut
och skubba sin rygg mot stugans knut.
Den fattiga Koja-Britta,
som sällan har råd att sitta,
hon själv har timrat från grund till tak
sitt hus av ryssar, lötar och vrak.
Det är byggt i vildmarksstil.
Till nabogården en mil.

Sällan har Britta ett öre.
Men tungan virvlar i evig hast;
den är ett klapprä som bundits fast
i en skummande fors på ett snöre.
Hon svär som en karl. Hon gnyr som ett barn.
Hon gråter som tio gummor ihop.
Kring skogarna far hennes rop,
när på nätet hon sliter ett garn.

De breda ögonbrynen besku^gga
den gamlas blick som ett mörkgrått band.
Hon tuggar en masursnugga
med sin sista tand mellan läpparnas rand.
Som en karlakar^l kan hon blossa.
Som lysved är hennes sista tand
och håret som islandsmossa.

Och Söndag viskar, att hennes hand
satt eld på skogar. När skogen brinner,
det är ej en ystert flammande brand,
som sjunker i glöd och försvinner.
Den smyger fram över mo och däld
som feber, som tusen ödlor av eld.
De ringla mot böndernas risbarrikader,
där yxor glimma i krigarerader.
Barrikaden blir tagen. Yxorna fly
för rökens gula tigande sky,
som förblindar ögat och kväver rösten.
Ej lågor, ej störtande bränder som dåna;
men mossorna falna och träden gråna,
på två minuter rörda av hösten.

Nu fostrar hon grannarnas småbarn opp,
en grupp keruber, en väldig flock,
som hon risar å moders vägnar;
och under tivedsstugornas tak,
där är det rakt som det regnar
keruber i mollskinn med slitlapp bak.

Vad lär hon dem i sin enslighet,
den gamla häxan, som intet vet,
ej ens hur man putsar en näsa,
än mindre skriva och läsa?

Jag spørjer Söndag, som nyckfullt svängt
sin stav på axeln och svarar strängt:

— Den gamla lär dem bättre än så.
Och alla borde ni sitta
i skola hos Koja-Britta.
Hon lär dem sin stora konst att stå
belåten och frisk och röd
kring en möglad kaka bröd
och skummad mjölk i en tegelskål,
när klockorna ringa helgesmål.

V.

Fiskare-Jan, som lagt sitt nät,
ror nu hem från grundet.
Ur hans byxa tittar knät,
skjortan långt ur sprundet.

Gistna ekan, flat och grå,
landar under skogen.
Snart står Fiskare-Jan bland små
tivedtöser vid logen.

Mässingsskalmade brillor två
blankar han försiktigt på
skjortans grova linning.
Vassa blicka hans ögon grå
under hans skaldetinning.

Fiskare-Jan är traktens ljus.
Går var söndag i bönehus.
När han stämmer fioln mot kväll,
glimmar fingret av braxenfjäll.

Ratar aldrig ett marknadsrus.
Forslas hem en natt mot tolv
blodig och sönderhuggen.
Ger han över på täcke och golv,
tar honom hustrun i luggen,
stoppar en trasa med knutar och allt
djupt i hans svalg och frågar kallt:
— Hva'? Fick du propp i gluggen?

Nu på en skrindas skalmar
står han i lappad valmar
med aftonstjärnan på stråkens spets
mitt i de dansandes krets.

Då skakar Söndag barret från
sitt skägg och klappar händer och lyss
till klampande klackars dån.
Irr! Virr! Hyss!

Hur karlarna skratta,
stoja och fatta
flickor om livet.
Håret blir rivet.
Gråa av hö och agnar och boss
stå flickorna upp och vrida sig loss.
I svarta hattar gå gubbarna kring.
De tömma som galna sitt brännvinsmått.
Där blir en enda snurrande ring
av svart i svart, av grått i grått.

Men tröste gud den profet,
som först fann upp och fann det täckt
att komma till helg och festlighet
i sotsvart likbjudardräkt!

Om honom vi fånga,
vi hissa hans långa
bedrövliga rock på en kvast.
Och den, som får gubben fast,
med humlerankor han binder
den gamle vid kvastens skaft.
Vi färga hans näsa och kinder
i glödande rött med lingonsaft.
Vi ropa med lättade hjärtan:
— Där har du för svärtan
på rocken och hatten!
Vi smycka hans panna
med purprande granna
pioner som lysa i natten.

Vi skära oss skorrande pipor av säv.
Vi trumma på krukor
och tunnor som pukor,
så ekon runga i hult och klev.
Runt gubben taga vi alla
en vildmarksvild Carmagnole.
Vi rusa i ring tills vi falla,
när klockorna ringa helgesmål.

VI.

Vid sin slipsten och sin pipa
sitter grånad Slipar-Pär.
Somnar tungt och glömmar slipa
trädgårdssaxens slöa skär.

Kyrkans klockor ljuda vida,
och han drömmer då sig skrida
genom skogen stigen lång
hän till julens ottesång.
Vintermånens sönderryckta
skyar hänga över mon,
medan folk med bloss och lykta
ströva fram vid bjällrors ton.

Kyrkan skiner som en lampa
bakom rimmad lind och lönn.

Djupt i drivan männen trampa,
och i vapenhuset stampa
de från våta skodon snön.
Inne bland den källarkalla
kyrkans bågar sitta alla
ljusen liksom bärnstenskulor.
Under böndrens tunga sulor
nunnar tegelgolvet dova
spökhistorier, jullegender
om de riddersmän, som sova
där i sten med knäppta händer.

Som en rök står andedräkten.
Och i pipan slockna ljusen.
I den röda morgonväkten
glimmar rutan vit och frusen.
Djupt i frostkristallers tusen
stjärnor, vilka dagern samla,
guld och ädla pärlor lysa.
Och då gråta alla gamla,
men av fröjd de unga rysa.

Så han drömmer, medan klara
klockor ringa helgesmål.
Söndag med sin ystra skara
snattar av hans trädgårds rara
jordgubbskart och trampar bara
för sitt nöje ned hans kål.

VII.

Kvällens stjärna flämtar skygg.
I sin stuga somnar trygg
bonden hos sin maka.
Men de unga vaka.
Knappt var stora junisoln
bakom mon försvunnen
när i röda underkjoln
Fia stod vid brunnen.

Folket sov i stugans fred,
skatan i ett körsbärsträd,
bromsen på en vidja.
Särken strök hon sorglöst ned
ända till sin midja.

Stod med nakna armen på
brunnens kant av tegel,
hukad över djupets blå
runda vattenspegel.

Stor och knubbig, vit och skär
stod hon obekymrad där
som ett barn av vilden.
Tvål ur gula håret dröp.
Pärla efter pärla stöp
mitt i spegelbilden.

Frusen fick hon täcka
bröst och hals med linnet brått,
strök med mässingskam och spott
håret samman i en tott
som en vriden snäcka.

Drog så långsamt skorna på,
som kring bara fötter små
kändes som en börda.
Fick dem aldrig snörda.
Ivrig blev hon, ond och röd.
Dans från logen redan ljöd,
dans av Tivedsborna.
Flickan slet så remmen brast.
Reste sig och tog i hast
över axeln skorna.

Sprang mot logen med en sång.
Svängde i ett hejdlöst språng
över murkna ledet
under körsbärsträdet.

Högt från markens ljung hon for,
högt mot kvist i blomma,
tecknad mot den tomma
aftonhimmelns pärlemor.

Glädjedrucken, loj och het
följer Söndag flickans fjät.
Trädens blommor snöga
på hans ludna faungestalt.
Brunnen glimmar som ett kallt
ensamt vaket öga.

VIII.

Som när alla färger leka
i den skenbart färglöst bleka
diamantens klara sten,
darrar än ett återsken
genom juninatten hän
från ett solens land,
ej beträtt av sulor,
men vars gyllne kors och kulor
glimma upp längs himlens rand.

Ligga bygderna och tjällen
grå som aska, junikvällen
kommer tyst med huvan fälld
och blåser askan i eld.

IX.

Nu stiga stjärnorna fler och fler.
Men natten lång vill jag vaka.
Den trakt, jag lämnat som yngling, ser
jag i kväll som man tillbaka.

Hit förde min längtan och för mig än
som en evigt tärande lystnad.
Om på ljusan dag jag dödade den,
som min hemligt älskade stod hon igen
vid min bädd i nattens tystnad.

Hör furornas dova sorgemusik
med förstämnda trummor och tubor i moll,
en blåkullahymn med suckar och skrik
i ödemarken diktad av troll!
Vem ärver ej av sin hembygd drag!
Och den som lyss som liten slarv
till skogens dån, får annat arv
än den, som föddes vid en gata.

Nu ringde klockorna helgesmål
och klart, som ritade upp med kol
på en brandgul tegelflata,
stå minnen kring mig i kvällens ljus.
Jag minns ett rymligt herrgårdshus.
Där inne är lampan släckt.
En gumma sitter i änkedräkt
i den långa soffan i kejsarstil
med arbetsväskan på bordet kvar.
Och tecknad mot fönstret i skarp profil
vid pianot dröjer min far.
Från brasan stå dagrarna röda.
De nicka båda drömmande vekt,
men kring dem flamma glorior blekt,
ty länge sedan äro de döda.

X.

Men tätt vid kyrkan bakom sneda
och brutna kors, som utan krans stå kvar
— ty bonden vet ej av sin farfars far —
där ligger högt på kyrkogårdens breda
av runstensstycken delvis resta mur
den late Söndag sorgglöst sträckt på magen.
Där glimma, liksom droppar från en skur,
i gräset skärvor av en sönderslagen
butelj med finkel, som han druckit ur.

Förhärligad, beprisad vare han
i namn av dessa tusen som han skänker
ett frihetsdygn, då ingen lie blänker,
då kojans man kan leka herreman,
då dansens buller fyller gård och gården
— ett dygn, då efter veckans trumpna brådska
ett eko rullar från antika världen
till våra berg som ekot av en åska!
I skägget gnolar Söndag segerlugnt
en sång till gamle Pan och somnar tungt.
Men över honom hänga mörkt den skumma
och röda stapels jätteklockor stumma.

Hemmet.

Jag längtar hem till skogen.
Där finns en stig i gräset.
Där står ett hus på näset.
Var plockas under träden
så stora rosenhäger,
var gungar blåsten säden
med sådant sus som hemma?
Var bäddas så mitt läger
vid aftonklockans stämma?

Var leva mina minnen?
Var leva mina döde?
Var lever jag i njugga
och långa år, som väva
av gråa garn mitt öde?
Jag lever som en skugga,
där mina minnen leva.
Träd huset ej för nära,
fast portarna stå låsta,
fast deras trappsteg bära
av alla sammanblåsta

och torra löv en matta.
Låt andra röster skratta,
låt nya flöden skumma
i brons förvuxna dike
och bär mig till de stumma.
Jag sitter dock där inne
vid fönstret, själv ett minne.
Där är mitt kungarike.

Säg aldrig att de gamla,
när de sitt öga sluta,
att de, vi övergiva,
att de, som vi förskjuta,
snart doft och färg förlora
likt blommorna och gräsen,
att vi ur hjärtat riva
ett namn, som från din ruta
ett gammalt damm du blankar.
De resa sig så stora
som höga andeväsen.
De överskygga jorden
och alla dina tankar,
som, hur din lott är vorden,
var natt till hemmet vända
likt svalorna till nästet.
Ett hem! Det är det fästet,
vi rest med murar trygga
— vår egen värld — den enda
vi mitt i världen bygga.

Barndomsvännerna.

På herrgården spelades kille en kväll
med en kortlek av gulnade albumsporträtter
om en tallrik, rågad med knäck och renetter.
Var kakelugn glödde med skjutet spjäll
och snön i virvlande flockar fördes
mot bleck och rutor, som täcktes av frost,
och ingen bjällra med gäster och post
från överyrda vägarna hördes:

Tre gamla systrar fått gården i arv.
Som förr i sin farmors tidevarv
de sutto kring lampan och blandade korten
och spelade ut bekanta i orten.
För vart porträtt, som de fingo på hand,
de sakta varann i mantiljerna drogo
och nämnde ett minne och logo och logo
och riste på burrade mössor och band.
En löjtnant von Platen var bålde husaren,
en klumpnäst fröken von Düben var Blaren.

Den äldsta ensamt lät korten falla.
Hon hörde systrarna lugna och kalla

berätta om fordom — och kvällen blev natt;
men tigande mellan dem båda hon satt.
Och pudeln smög med en ängslig klagan
från skötet sakta och vädrade skygg.
Han såg mot den tomma länstolns rygg
med den stelnde blick som i sagan
ett djur ser en död på hans lämnade stol,
fast sätet står tomt så i mörker som sol.

Hon sjönk i tankar. — Så stirrande blek
som du lyss till en gammal sång vid en cittra
hon mindes en barndomsvän, som svek.
De lekte samman som lärkorna kvittra.
Hon var året äldre men yr som han.
De sprungo i bäcken, där vattnet stänkte,
och hand i hand de ledde varann
på mörknande mon. Hon såg hur han tänkte:
— Du skulle ännu vara så späd
och liten och rädd under mumlande fura,
att jag måste dig bära vid stätta och led
och i lingonriset, där ormarna lura!
Du blev tio somrar för tidigt född! —
Så tänkte han tyst och gick förströdd.
Och snabbt som händer av stenar mura
palatser med spiror och källrar och vrår,
de byggde av timmarna dagar och år.
Hon steg i sin sommar men han i sin vår.
Hon lade som husmor bönan i gröten
och stötte kaneln med mortelstöten
och styrde och ställde vid hemmets bord.
Han tänkte: — Hur hastigt rosorna spricka!

Nu skulle du varit en liten flicka
och lyssnat på knät till varje mitt ord
om allt från den vida, främmande jord,
som växt för min syn ur tryckarsvärtan. —
Då snögade vemod på deras hjärtan,
ty hon kände som han och som han hon led.
De gingo till insjön och satte sig ned
och gräto bittert med handen om pannan;
men de bytte de ringar, som fingret bar,
ty de visste att aldrig till grånande dar
de kunde fästa sin ring på en annan.

Så drog han sin färde och sporrarna vann
i fjärran bygder, där kriget brann.
När svärtad av rök vid ett led bajonetter
han red på sin häst, var han munter och rak,
men samlades truppen i stojande nätter
kring lägerelden med skogen som tak
och flickan vid sidan och pluntan vid truten,
fast rocken var blodad och sönderskjuten,
då satt han i svärmod, förtvivlad och sluten,
tills häftigt, som väckt av en klockas kläpp,
han steg ur gräset och oförvägen
och vildast av alla drog till sin läpp
var kyssande Circe, var klase vid vägen.
I årens timglas minuternas sand
allt snabbare flöt. Hans kind stod i brand.
Han blev yngre och yngre ju längre han levde,
en upprorsman, som vid sjuttio år
på första redutt skulle vänta sitt sår
när kulorna fåror i vallarna grävde.

Han skred i ett tummel av nöjen och larm,
men hans hjärta sov på den endas arm.
En natt, när i regnet, som stänkte,
han klättrade sönderriven och varm
från en ung baronessas fönsterkarm,
han såg kring gatan och tänkte:

— När dottern ljuger inför sin mor,
då är kärlekens prisade sol uppgången.
När hon ljuger för den, hon trohet svor,
då älskar hjärtat för andra gången.
Som med dyrk en krypande tjuv utan skor,
så spränger kärleken löften och eder.
Det finns ej i kärlek en man av heder.
Vill du se det sämsta slödder, som drack
vid en moders bröst, så beskåda det pack,
den vaktparad av viskande leder,
som var två älskande släpa sin black
i lång procession genom gatorna tåga
och tissla och ljuga och kränka och fråga;
ty kärlekens blotta åsyn är nog
att tända hos andra det lumpna och låga.
Den vise både i rock och toga
slöt ensamt från gammalt sitt fönster och log.
Näst kyparn och fruntimmersdoktorn på modet
är löjligast älskarn bland allt, som blev till.
Är du klok äkta man, så håll is i blodet
och låt honom spela sin vådevill,
ty de horn, som han smygande ger dig att föra,
ha mindre komik än det åsneöra,

han fäst på sig själv, när han läppjar förtjust
på det glas, där du druckit dig mätt på din yra.
Vad finns av det stora, som sjungs vid en lyra,
i kärlekens hela förvirrade dust?

Slå bara på dörren och älskarna springa
som med åran du skrämmer fiskarnas stim.

Vore kärleken värd två fattiga rim,
då vore Don Juan, som stödd på sin klinga
står skrattande kall, ej den ende som trygg
vänt löjets karbas mot den hämnandes rygg.

Är törsten skön för att strupen törstar?

När kärleksskalderna, lögnens förstar,
fått dockan i fönstret, som vart dem så kär,
då svinga de strax för den nästa sin skallra,
ty ej var det dockan, som kom den att dallra,
men kärleken till deras eget begär.

Nej, märk den skepnad som kärleken bär!

Hon är en liten tassande råtta,
som om nätterna springer över din väg
och flyr under portar och plank vid ditt steg,
och därför just att hon smyger så feg,
tar var pojke en sten och vill måtta.

Tro aldrig att kärleken gömmer en dröm
om vaggor och alla dygders beröm.

Hon likt hemliga drinkarn vid skåpet drar kappan
för pannan och viskar: Man kommer i trappan,
besinna dig ej men tag glaset och töm! —

Den största djurvän, som slitit korken
och kroken med agn från en fiskares spö
och matat sin kärestas hämpling med frö,
ser ändå med sneda blickar på storken.

De djupa känslornas orgelmusik
först spelar, när kärleken söfts i ditt hjärta.
Är modern ej mer än en smekande snärta?
Men det barn, som hon kysser, är kärlekens lik.
På gudarnas berg, där förgäves mot tiden
den åldrade härskarn lyft brustna egiden
och den tragiske Bacchus står grånad och stum,
där sitter oföränderligt dum
den feta Venus som lollan från landet
och flätar i håret det prydande bandet.
Jag tänker mig alltid gudinnans gestalt
med det blondaste hår, som en kam koafferar.
Hon glöder aldrig, hon blott transpirerar.
Blondinerna äro som bröd utan salt
och säga den största grodan vid bordet.
Det svarta håret, det gömmer ett kallt
och trolöst begär, som för kniven vid mordet,
och aldrig jag drömt under krona och krans
det tagel, som Gud gav hästen till svans.
Men det mjuka, varma kastanjebruna
som under Correggios pensel brann,
åt det vill jag räcka ditt äpple, Iduna,
ty det håret, det håret bedårar en man.
Alltnog: kring de bländande skuldrorna hänger
de blondaste hår, som har krullats på tänger
och virats med rubler och åkt efter spann.
Hon klappar första ridknekt på hakan
och bär hans stall-lukt till kejsarens lakan.
Kom aldrig med tankar — dem strör hon som dun!
Drag handskarna av och smäll Cypris på rorna
och mys och trampa henne på skorna;
det skämtet förstår den gudomliga frun.

Men rinner henne det onda i hågen,
förgiftar hon pilen på amorsbågen.
Blott barnasjälar, som bjuda på lek
åt henne sitt offer av äpplen och duvor,
den onda syns skön i sitt smilande svek
och kvalfulla kyssarna läskande druvor.
Men så kunglig grönskar ej starkaste ek,
att ej kronan hon splittrar med vinande hagel,
och den sårade gräver i bröstet sin nagel
och förbannar som jag hennes välde och namn.
Blott den ett storverk på jorden hinner,
som i tankar går kall förbi hennes famn.
Hur blek hennes sinande lampa brinner
mot den kärlek, som över ditt arbetsbord
slår lågande armar om himmel och jord! —

Med dessa ord och med drypande hatt
han smög över forsande gatan och fältet
och satte sig ned på halmen i tältet
med en lust att flykta i samma natt,
var hans häst en stig kunde finna.
Men så djup finns ej skog och så strid går ej älv,
att den flykting en gömmande fristad kan hinna,
som redan suttit till doms med sig själv.

När vid hemmets trappa han sprang en kväll
med slamrande sabeln ur slädens fäll,
då såg han, när lyktans dager föll
kring henne, som stod vid ligusterhäcken

bland vuxna systrar, hur tidens klor
ren grävt kring ögat de första vecken.

Han såg och han såg så tungsint stum
som en klar oktobermorgon du finner
hur på golvet och fönstrets karm i ditt rum
syrenernas breda skugga försvinner
till ett glesnande nät av kvistar och streck,
fast molnlös än solen på rutan brinner.
Han famnade henne så hårt som i skräck
två drunknande famnas på sjunkande däck,
ty hon var och hon blev för hans hjärta den enda.
Likt fordom som barn de bortåtvända
och skrämnda lyddes från klyftans spång
till djupets underjordiska flöden
de hörde ur hotande fjärran en sång
av obevekliga kommande öden.

Nu nalkades bröllopets heliga dag
med slamret av trattar och hamrande slag.
Ren humlevinet på kannorna hälldes.
Kring förstugugången ren björkarna ställdes
som hedersvakt i skyldrande rad.
De fetaste hönsen för yxan förblödde.
Vart golv blev lövat och systrarna strödde
ur såll på trapporna rosenblad
och klädde till kyrkofärden en skrinda
med slöjor, som gömts genom vinter och vår
från alla de mör, som sin myrten fått binda
där uppe på gården sen femtio år.

Men gömd på sin kammare satt hon allena
och lät sina systrar brådska och tjäna.
Var timme lång som en levnad vart.
På skötet låg hennes bruddräkt av svart,
ty det vita passade blott för de unga.
I sitt ödes himmel, den molniga tunga,
hon stirrade in med stormande bröst
mot en natt, som hon aldrig såg ljusna.
Hon satt i sin sorg som en tidig höst,
där blommorna alla stå kvar men förfrusna.
Men den stund han steg över tröskeln het,
då slöt hon stilla hans händer i sina.
Då sade hon allt som i år av pina
hon tigande endast hemligt begrät.
Då föll en isande dager på tingen
och över den svarta dräkten på knät
hon gav honom darrhäft tillbaka ringen
och talte så tyst, att på fönsterträt
satt sparven i lugn och pickade vingen:

- Min kärlek lever. För mig är han världen,
för dig blott värmen vid husliga härden,
där snart du skall huttra, när flamman förgår.
Nu skulle jag stått i min soliga vår!
Du skall ej i länkar gå smidd vid min sida
tills vi frukta varandra och hata och kvida.
Jag ber dig att glömma. Jag sluter min famn
för att längta och längta till sömnen på båren.
Men jag vet, att stark som en andehamn
med den kedja jag håller dig kvar sedan våren,
som av minnena flätats och sirats av åren

med tusende stenar av djupare sken
än kärlekens frätande helvetessten.
När helst du en annan kvinna vill räcka
den ring, som jag slet från mitt finger varm,
skall du bleknande stanna och ögat betäcka
och förlamad och vaknande hejda din arm.
Vi möttes mellan två evigheter —
och vi lämna varann — och jag tror att du gått.
Det är irring blott! Det är villa blott.
Här sitter grubblarn med cirkeln och mäter
den fläck, där hans tankar trampa i ring
som ulvarna ängsligt gå buren omkring,
och dagens belåtna ryktbarheter
i gatuhörnen hålla sitt tal,
och nya vänner på hjärtat klappa
och gäster stampa på snöig trappa
och hälsas i hemmets förstusval';
men allt är blott målade bilder, som vandra
på väggar och tak i en ändlös sal,
där som fordom vi ensamma stå med varandra.
Mitt öde är sammanflätat med ditt
och tusende strida den strid, som vi stritt,
var en kärlek sig högre än kärleken häver.
Den enda, du älskar så länge du lever,
den enda, som helt dina tankar vann,
är gammal och vissen och aldrig du kan
så älska henne, som kärleken kräver.
Du skall irra kring som en hemlös man,
där du blommor sår, skall du tistlar skära,
men samma beständiga längtan bära
att älska henne och henne allen
som fåglarna älska, när vingarna skära

den glödgade luften i sommarens sken,
och din hopplösa trånad skall hjärtat förtära. —

Så hade hon talat den dag, då han gick,
och svimmad fallit vid bullret av hjulen.
Nu steg hon från soffan. Till skåpet hon gick,
där tårtan och kakorna stodo till julen.

Den skiftade redan i afton hon ut
åt gårdens folk, som när sysslan var slut
med undran mötte i köket på borden
så präktig kost och så många ljus.
Blott systrarna hörde de viskade orden:
— Mitt största minne gästar vårt hus
och långt genom stormiga nattens brus
och långt över mörka vatten och länder
har lagts på mitt hår två välsignande händer. —

Snart somnade gården med rutorna skumma,
men över en gåta, som aldrig får svar,
satt vaken och tyst i länstolen kvar
en liten förtorkad och ensam gumma.

Sommarnatten.

Det låg en katt på loftet,
väl död sen fyra år,
och allt som fanns av stoftet
var skinn och ben och hår.
I nattens gråa strimmor
bland jägarhorn och grimmor
där stod med rivet kläde
och utan fäll och skacklor
på bjälkarna den släde,
den gamla herrgårdssläde,
den gamla gamla släde,
som fördom på sin mede
till ottan körts vid facklor.

Mången god dag hade förflutit sedan gårdens herrskap sista gången åkte sin färde från trappan och endast i bottenvåningen bodde ännu en döende gammal gumma för att vakta byggnaden mot eld. Nu vaknade hon på natten och sade till dottern vid sin sida: — Jag fryser. Gå upp på vinden, flicka, och hämta det blå täcket, som ligger i kistan! —

Hur hemskt från fönsterbågen
sin blekhet natten strödde!
Ej minsta sus i rågen.
Blott himlaranden glödde.
Med kuddens djupa märken
på örat och på kinden
och gäspande i sårken
hon sömnögd gick till vinden.
Förtretad på den sjuka,
som sådant kunnat yrka,
hon mörkret allt såg sluka.
Hon stod som i en kyrka,
en gammal Tivedskyrka,
en gammal gammal kyrka,
en gammal ryggåsstuga.

Hon hörde skrämnd var fluga,
som yrväckt slog mot taket.
Säg, var det också vaket
det myckna grå och gamla,
som åren hunnit samla
på hyllor och i kläden?
Det reste sig. Det rördes
på fötter, som ej hördes.
Satt ej en fru i släden?
Det smög i långa följen
i säckar och i höljen.
Sin gråt hon fåfängt sväljde
och hjärtat ville brista.
Där stod i vrån den kista,
om vilket alltid skrocket

så många ting förtäljde.
Hon lyfte långsamt locket.

Där låg icke endast det hoprullade blå täcket utan även den utklädsel, som vid lustiga upptåg burits av herrgårdens fröknar. Och bredvid en trasig docka med blankslitet träansikte utan ögon glittrade i skymningen den brudstass av förgyllda bleckplåtar med ädelstenar av glas, som fordom utlånades vid bröllop på godset.

Hon kunde aldrig höja
sin hand från allt det granna.
Hon såg och måste stanna.
Hon tog en silkeströja
och strök med fingret dammet
från kjoln av bleknad sammet
och trängde dem med möda
om skuldran en i sänder.
Hur stora och hur röda
hon tyckte sina händer
för en så ståtlig fröken!
Hon glömde tid och moder,
sin gamla sjuka moder,
sin gamla gamla moder,
och loftets skräck och spöken
för brudarnas klenoder,
för söljor och för knäppen,
och nynnade den sången,
hon hört när under skeppen
en mö stått brud på gången.

Snart tjädern ren för honan
spelt upp på skogens grenar.
Ren lyste takets bjälkar.
Då tog hon bröllopskronan,
den gamla bröllopskronan,
den gamla gamla kronan,
en krans av blad och stjälkar
med uddar och med stenar,
där hon såg första gnistan
av morgonglöden stanna.
Så lyfte hon ur kistan
med kronan om sin panna
på knät den stackars dockan,
som ej av någon pryddes.
Var stilla! — Hör! — Hon lyddes. —
Nu ringde vällingsklockan!

Då sprang hon över vinden
till luckan med ett rop
och slätterfolkets hop
blev stående vid grinden.
Högt i det obebodda
och låsta hus, vars täta
spaljer sin sammansnodda
tapet i ro fått fläta
kring fönsterbleck och stockar
med plommon och med flockar
av larsmässkart i grönskan,
som sprungen ur en önskan
att söva in med lukter
av löv och sommarfrukter

allt, vad där hördes sucka
i tomma rum och snyfta,
och minnena försona
— där stod vid gavelns lucka
med sina armar lyfta
en jungfrubrud i krona.

Kon Gulleborg.

Det är förbi med många troll.
De mäktiga, som trygga
på vintergatans brygga
med sol och stjärnor slogo boll,
och pysslingar och pyren,
som smögo kring med gram och gröll
i ljungen och på myren,
de schasas bort åt alla håll.

Men när en natt i skogen
jag ser den gamla logen,
som byggd av forna jätteträd
står kvar, där torpet brunnit ned,
då rasslar det och rullar;
ty det finns troll, som aldrig dö
men gräva gångar under hö
på logar och på skullar.
De ha ej fötter till att gå,
likt sälarna i havets blå,
fast med en kvinnas läppar
och gyllne öronkläppar,
de dyka upp bland ax och strå

och deras smycken klirra.
Som bark så röd står pannans lugg
och från var springa och var glugg
de över vägen stirra.

Med ens de stämma i ett skrik
och svaras av en skälla,
som flyr och flyr vid kärrets vik
bland träden med sin gälla
och snabba och förskrämda klang.
Det är kon Gulleborg, som sprang
till skogs på vallgångsdagen.
Men ej den dagen sken i går,
ty flickorna i hagen,
de hört från ödemarkens snår
sen fyra hundra långa år
de rostet brustna slagen.
Och barnen hört dem vid sin korg
i hallonrisets skreva.
Kon Gulleborg, kon Gulleborg,
hon minns ej bås och stäva.
Bland fur och gran hon flyr och flyr
och ryggens vita strimma
försvinner över öde myr
i sommarnattens dimma.
Och stjärnorna de glimma
och vallargossens väg blir lång,
tills trastens första djupa sång
bebådar solens timma.

Adjunktens midnattspredikan.

En natt när det snögar över min grav,
då kommer adjunkten Per Linden
från barnsöl med släden i klingande trav
och håller vid kyrkogårdsgrinden,
ty ölet det tränger och vanten skall av
och kinderna blossa och hetta...
Nej, om jag kan berätta!

Nej, om jag säger mera!
Han talat för barn och för far och för mor
och talat och druckit för flera.
Med händerna knäppta han tummarna snor
i vargskinnstulubb och i luva
och snavar på torva och tuva.
Så lyfter han blicken som van predikant
mot tvenne ugglor, som ruva
på sakristigavelns skorstenskant,
och stannar bland snöiga viden:
— Si, största delen av tiden
är människan falnande aska och ben

och knappt en lutande minnessten
åt stirrande stjärnorna säger,
om där bäddats på mörksens läger
en skrattande tös eller butter kapten.
Giv akt, herr kapten! När du snodde
mustaschen, som पोste till mössans skärm,
och som tapprast med armarna rodde
vid fronten bland knektarnas svärm,
då riste du djävlar ur mössa och ärm,
så många du mindes till namnen.
Men Herren, som såg i din själ, han såg
hur du skämdes över din lönlige håg
att springa all världen i famnen.
När Herren tittade ned i ditt sinn
som solen genom en frusen
och dammig ruta ser väckande in
på lökarna, satta i krusen,
och din hand, som höll sabeln på övligt vis,
fick en lust att ändra sin kosa
och gripa din näverdosa
och bjuda gemen som befäl på en pris;
då vart du som mest förlägen,
då gick du och skämdes förnäm och bred
och skidan slog takt till stegen
— och då svor du din längsta ed
och sergeanter och löjtnanter mässade med.
Han såg, när med krigarestämman
du sjöng om mamseller och dukade bord,
hur du blygdes att viska ett kvinnligt ord,
som på jorden ej hörde hemma.
Och bar du aldrig galon eller plit,
var dock du den samme. Det voro ni alla,

ni vandringsmän i sängarna kalla.
 Vi människor dölja med samma nit
 som tjuven sin säck i en grotta
 så stora ting, som förborgade stå
 i hemlig blomstring i hjärtats vrå,
 att vi aldrig våga dem blotta,
 när vi märka oss själva så små.
 Då spela vi hellre med masker på
 tillräckligt lumpna och platta,
 att ingen på gatan kan skratta
 och peka med fingret och tänka i smyg:
 Den mannen är icke tillräckligt blyg
 att skyla det bästa, han äger. —
 Guds frid kring de somnades läger!
 Den tråd, som er hemliga längtan spann
 av allt, vad ni blygdes att yppa varann,
 skall allt starkare tvinnas och tvinnas
 från far till son, från ätt till ätt.
 Det likt rankor skall klänga och spinnas
 ur gifternas mull, där vi glömska brett,
 till tornet på helgedomen
 och knyts vid klockans axel som tåg
 — det förtegna, som stumt på er tunga låg.
 Guds frid genom natten till domen! — —

Så talar adjunkten Per Linden
 och lättar på ölet och åker i trav,
 när flingorna snöga för vinden,
 på drivorna över vår grav.

För mig finns ingen väg från hemmets dörr.

Var äro vännerna, som annars gärna
till sorglöst samkväm möttes i mitt hus?
Så tomt låg aldrig torget och så ljus
brann aldrig höstens stilla aftonstjärna.
En fattig spelman vandrar ensam hem
med harpan på sin rygg vid sliten rem.
Du siste vakne, bliv min gäst och spela,
och vi som bröder aftonvarden dela.
Det vemod, vilket bräddar trötta sinnen
med utsäglig lycka, fyllt min själ.
För mina tomma rum och mina minnen
berättar jag en saga vid ditt spel.

På tingets bänkar sutto Islands godar.
Från marknadstumlet mellan resta bodar
med vägg av timmer och med tak av väv
re'n bullret rullade mot bergets klev.

Där trängdes kittelbotare och smeder
runt krämaren, som skelögd räckte fram
de breda bälten, flätade av läder,
den hatt från Gårdariket och den kam,
som krävde mynt men gävo ägarn heder.
Förmörkad, dyster hängde fjällets brant
i regntungt töcken ovan folkets vimmel.
Likt på en fäll en kastad silverslant
låg ljus en glimt av sol från mulen himmel
på vallens grönska runt en ensam man,
den böjde Gunnar ifrån Lidarände.
Så hedrad ingen stått som fordom han,
nu ängsligt undflydd av var vän och frände,
ty länge redan smugit kring hans stråt
den avund, vilken är berömmets skugga,
och trött vid lömska bakhåll och försåt
hans yxa lärt att dråpets runor hugga.
Han mötte hot, där förr han stiftat lag,
en brottsling nu, en baneman i dag.

Med ens föll stillhet över samlat ting.
Blott havets fåglar skriade i ring
förskrämt kring sina ägg i bergets skreva.
Där lyfte örn, där klagade en lom;
men menigheten hörde tyst hans dom
att lämna landet eller fredlös leva.
Från vita huvans guldband hängde tungt
det långa håret. Han stod krökt och grånad.
De drag, som fordom lett så rosigt ungt,
av vinter skrynklats på en enda månad.

Och gällt av tvenne tiggerskor förhånad,
 som haltade förbi med tummen höjd
 och blicken sammansnörpt av skadefröjd,
 han gick från tinget likt en gubbe böjd.
 På tunet vid sin gård en sista gång
 han strök med handen på de rika fång
 av fuktigt gräs, som buros hem från ängen.
 I salens vrå han satte sig på sängen,
 där äldste tjänaren låg orkeslös.
 Han tog den gula hand, som skalv och frös,
 men intet svar han fick från huvudgården
 och intet råd och intet ord på färden
 från hemmets kuster, från hans fosterös.
 Den gamles ordstäv gingo eljest vida.
 När bryntes liarna, när plöjdes jord,
 när gömde hämnden yxan vid sin sida,
 om ej den mångbetrodde först blev spord!
 Men aldrig förr han som i dag hörts sucka,
 i gåtfull tystnad vänd mot rummets vägg.
 Midsommarståndet sken från takets lucka
 på vadmalstället och den gamles skägg.
 Så tyst låg gården, att en sorglös svala
 flög hallen runt och hörde ingen tala.
 Blott hunden tjöt i oro vid sin länk.
 Ej kittel sjöd, ej stenar hördes mala,
 och skytteln sov på vävstolns tomma bänk.
 På tröskeln dröjde trumpet barn och maka,
 och modern, rödögd utav gråt och vaka,
 på pallen satt med händerna om knät.
 Fanns intet siarord, som hoppfullt lydde,
 och varför teg den mun, som annars tydde
 vart ovisst ödes skumma hemlighet?

All luften skulle sjungit liksom malmen
i kristna klockor sjunger för sin kläpp
vid första ordet från den gamles läpp,
men han låg stirrande och stum på halmen.

Den dömdes broder Kolskäggs steg från härdens
förfallna hörn och stötte av det sot,
som svärtat getskinnsbjäxan på hans fot:
— Behöver du en spåmans prat, när fjärdens
hjälpsamma vindar gå till havs från ön?
Är det till trälar som du vänt din bön?
Av skummet våt och mött av tusen frågor
i Miklagård, i väringarnas krets,
du byter snart din rock vid spiselns lågor
mot en med bjällror och med handsbred spets.
Där kasta barnen boll i gatans damm
med all den frukt, som tiggarpåsen rågar.
Där ryktas hästarna med silverkam
och svinen beta under marmorbågar.
Av människor det mer än nog skall finnas,
vart skeppet styrs av ödets tärningkast.
Det är ej dem, som du var natt skall minnas,
det är den mark, där du har vuxit fast,
det är den vik, där du som gosse badat,
och myrarna, på vilkas falska dy
du het med spjut i solnedgången vadat,
och timmerväggens lukt och flöjelns gny
och spiselvrån, där den sjöngs alltid ny,
den gamla sagan under julens nätter
om gravsatt guld och om försvunna ätter.

Det är den hund, som du gav värn och vård
 och räckte hälften av din svarta kaka.
 Och ingen jordens kungadryck skall smaka
 som brunnens vatten på din faders gård.
 Till landsflykt födas våra främsta män.
 Var stolt att hedern ej blev dig förmenad.
 Den är ej värd ett handslag av en vän,
 som icke tio längta att se stenad.
 Allt svart förtal har samma gång min frände.
 Först samlas kvinnorna och strö sin sådd.
 Så komma gäckarna, som kvinnor spände
 med rep för harven. Sädet skjuter brodd,
 och snabbare än några veckor fara
 den onda grödan mognat till att slås.
 Då samlas likt en lustig skördeskara
 de hycklare och tjuvar, som sprängt lås
 i öde mörker utan risk och fara.
 Den smala hand, som stjäls, förstår ej den,
 som slår till döds en man på öppna vägen.
 Var dygd en tjuv berövar andra män,
 den visar han för världen som sin egen.
 Dröj icke husvill under egen ås!
 Liksom ditt rykte skall ditt hem förgås.
 Snart sopar vinterstormen snön från vägen
 kring tomma spiltor och kring fallna bås
 och dammet ligger som en duk på borden.
 Du ägt en lycka av det höga slag,
 som gudar skänka kvällen till den dag,
 då deras vilja böjer oss till jorden. —

Väl Kolskäggs bittert mörka stämman trängde
till allas öra, men vart öga hängde
vid bäddens spåman, som med rynkat bryn
mot öppna dörren såg som mot en syn.
Han teg. Han reste sig i trånga sängen
så grå på kinderna som en förblödd.
Med darrhant finger och av andra stödd
han pekade ur mörka vrån mot ängen
där herden förde hjorden vid sin stav.
Det var hans svar, det enda som han gav.

Då höjde Gunnar ifrån Lidarände
sin hand från bäddens nötta kant och spände
beslutsamt bältet, ren i kappan höljd,
och lutad som han kom han gick ur salen.
Ren steg han ned från välvda förstusvalen,
av trälarna, av mor och maka följd.
Ren gick han bort, men som om foten tvekat
vart gången dröjande; han såg och såg
kring blomsterliden, dit den gamle pekat.

Han såg ej offerhuset, vilket låg
med öppen hall, där skydd mot sol och väder
av glesnat tak likt i en stjärnströdd natt
en bild av Frö med träansikte satt
och ljung om håret och scharlakanskläder.
Han såg ej stigen där på vågstänkt näs
den hal och buktad som en orm i sanden
från gårdens tröskel ringlade mot stranden.
Hans öga stirrade på markens gräs.

Där skulle säkra dödar brådstört spika
 hans bröst vid torvan på hans faders jord.
 Kom med! sjöng havet. Skot och taljor skrika
 och seglet hissas! Människorna svika,
 men äventyrets lycka bor ombord!
 Han såg blott slätterna, de ändlöst ljusa.
 Han hörde endast ax och buskar susa.

Hans kappa föll och alla veko undan.
 Han dröjde än. Likt när i djup begrundan
 han fordom stannade på manstarkt ting,
 stod han, en fader i de sinas ring.
 Han tog sin husfrus hand, och långsamt båda
 till högbänk vände, bidande den stund,
 då bakslugt vilda ögon skulle skåda
 ur hopasvepta kappors mörka sprund
 och lömska steg och tjut av stenad hund
 runt nattens övergivna fält bebåda
 att gammal hämnd sin stråt till gården fann
 och slog till döds en glömd och fredlös man.

Han talte sakta: — Fager blommar liden.
 Hon aldrig tycktes mig mer fager förr.
 Min gula åker väntar skördetiden.
 För mig finns ingen väg från hemmets dörr.

Sånger i kyrktornet.

Han, ringaren, stod i tornets glugg
en jätteaxlad hälsans son.

Hans röda, raggiga rövarlugg
strök blåsten i ögonvrån.

— Ding! Dång! —

Han trampade klockan och sjöng sin sång:

— Min stora dånande klocka, du
med läppar av malm och tunga av malm,
till gudstjänst ropar du folket nu,
men jag vill sjunga min egen psalm.

Åt rikemannen, åt penningekungen
var veckans tunga dag är träl.

Blott vilodagen är fri och stjäls
från honom en slant ur pungen.

Hans liv är en himmel, en avgrund vårt.
Vår rock är trasig. Vårt bröd är hårt.

Där hemma sucka de våra.

Vi tjäna svultna en övermått.

Vi ro hans krämarepråm i svett
och gråta över dess åra.

— Ding! Dång! —

Hur hämndens fröjder locka!
När skall jag ringa in en gång
Guds domedag med min klocka?

Ur hungriga kroppar skuret pund
gör penningekungen fet och rund.
Men akta dig, penningekung!
Förtrycket är gammalt men friheten ung.
Hon kommer som tjuven om natten.
Hon slår ej på porten. Hon bryter sig in.
Hon trampar din matta och kallar dig sin
och trycker på huvudet hatten.

Där ligger ett krut, som är gott,
i källrarna under ditt slott
— en gnista är nog, den tänder.

— Ding! Dång! —

Vi samla vassa stenar ett fång.
Vi komma med bränder
ur kyffen och gränder.
Vi skända din hustru. Vi sticka ditt svin.
Vi tömma på gatan ditt dyraste vin.
Vi spänna för lasset din skimmel.
Och då, när ditt slott till aska bränns,
då flyttar med ens
vår avgrund in i din himmel.

Vi släpa till torget ur kojorna ut
vår halm, våra trasor klut för klut.

På dem skall du sitta, penningekung,
 och hålla som äpple din plundrade pung.
 Och runt omkring skola trummare stå
 och dundra och slå
 på kastrullerna från ditt kök
 och pipare tuta i takt med dem
 i kristallkaraffiner ditt rekviem.

Och över dig hänger ditt brinnande hem,
 ett trontak av gnistor och rök.
 Mot skyn din gravsång tonar,
 och trasmän kasta glödande kol
 i halmen, på vilken du tronar.
 De dansa i ring kring ditt bål.
 Då sjunger jag basen i männens sång.
 Då ringer jag in din sista stund,
 så hårt att det hörs kring all jordens rund.
 — Ding! Dång! —

*

På tornets bjälkar vid hans sida satt
 hans hustru tyst. På långa, branta stegar,
 hon följde honom ned och följde honom
 i tankar tyst på kyrkogårdens vägar.
 I deras kojor trånga trädgårdstäppa,
 som låg på berget med förtorkad jord,
 gick hon allena in. I örat ringde
 den dova klockan än och mannens ord.
 Han smög sig, barsk och vildsint, hän till grannen
 att spela kort och dricka enligt sed.
 Hon satte sig bland markens stenar under
 en lönn och ett förvildat körsbärsträd.

Men rädd om sina helgdagskängor snörde
hon långsamt av dem. Lekfull som hon var
hon flätade på skämt en lönnlövsslinga
och fäste några körsbär här och var.
Då spratt hon upp med ens vid mannens röst
och sorl av andra män, och vigt och fort
hon svingade sig över trädgårdsgrinden
och sprang mot kyrktornsväggens sidoport.
Där steg hon in, förskräckt att överraskas
med bara fötter i en sabbatsstund.
Där stod hon ung och solbränd med sin slinga
i mörka tornet under klockans rund.

Hon lyddes länge, men då ingen kom,
knöt hon om halsen slingan raskt och gick
på branta stegar högre upp och högre,
och tornets golv försvann för hennes blick.

I tornets stockverk ven ett korsdrag dovt.
Med foten krökt och övad hand hon stod
på stegens pinnar som på spända strängar
och höll sig stadigt fast med hurtigt mod.

Från smala gluggar såg hon stadens torg,
men mörkt låg under henne tornets inre.
Vid varje steg allt större klockan blev,
men människorna blevo ständigt mindre.

Till klockan hann hon andfådd, röd och varm.
Den höll hon av som en förtrogen vän.
Och när hon slog med knogen mot metallen,
då flög ett klämtslags susning genom den.
Men ännu högre ledde smala stegar.
Med lyfta händer sist hon dristigt sprang
på fotsbred bjälke, under vilken klockan
vid blanknött axel stum i djupet hang.
Med ena armen krökt om bjälken knöt
hon med den andra lönnlövsslingan fast
kring klockans hjälm. Den ärgigt gröngrå jätten
vart högtidssmyckad som en brud i hast.

När ringaren, då prästen slutat, kom,
såg han förvånad, medan tyst han stödde
sin arm på bjälken, klockans gröna luva,
i vilken purpurröda körsbär glödde.
Hans hustru hade trampat klockan förr.
Hon stod ej skygg och bidde mannens knot;
hon satte raskt på klockans slitna trampsteg
sin nakna, bruna, senigt starka fot.
Åt sidan svängde klockan tungt. Nu hördes
bedövande de första slagen runga.
Förskräckta kajor lyfte med ett skri,
och bjälkar, tak och torn begynte gunga.

*

— Ding! Dång! —

Hon trampade klockan och sjöng sin sång:
— Här ovan från hisnande torn
sänd, klocka, din ton över staden.

I fjärran står fältet med vaggande korn
och skogen med sol över bladen.
Jag ser ej blott över land och fjärd,
dit, klocka, din stämma når,
men hän över dagar och veckor och år
mot förbrödringens framtidsvärld.
Jag ser ej vilda beväpnade män,
ej tända kvarter som flamma
— en sådan värld, den vore ju än
den forna, den onda, den samma.

Nej, staden är festklädd. Klockorna ringa.
Med kransar av grönt var port står krönt.
Från hus till hus går slinga vid slinga
och gatan liknar ett valv av grönt.
En skog av flaggor böljar på husen,
och vimplar vaja väl tusen och tusen.
Den största vimpeln ringlar och glöder
kring kyrkans gyllene tupp.
På gatan tågar grupp vid grupp
av rika och arma som bröder.
De mötas till handslag och ej till strid.
De samlas som folket vid högsommartid,
när mogna skörden kallar till slåtter.
Då stiger min dotters dotter
till klockan på bjälkarnas svindlande spång,
så stark, så brun, så ung som jag
och ringer in förbrödringens dag.
— Ding! Dång! —

Då nalkas, dragen i skritt
 av vita hingstar med plymer i vitt,
 en vagn med försilvrad tistelstång.

— Ding! Dång! —

Runt vagnen gå barn i helvit dräkt.
 Så djupt har blomsterregnet täckt
 den långa gatans stenar och plattor,
 att hjulen rulla tyst som på mattor.
 Men högt, för allas blickar ett mål,
 står överst på vagnen en skål
 — ett fat med blåklintskransar som spant.
 Där glänser i skrift långs fatets kant:
 Ej mödan åt svultna, ej lyckan åt rika;
 vi dela mödan och lyckan lika.

Var vagnen nalkas, bereder man rum,
 och sorlet tystnar och mängden står stum,
 blott klockorna dåna i himmelens blå
 som röster av höjden, som andesånger.
 Då blottas huvud, unga som grå.
 Då blekna fruar och fröknar som stå
 på höga palatsens balkonger.
 De slita skonlöst i stycken
 vart halsband bror eller make gav.
 De stryka skiftande ringarna av
 och lösa armarnas smycken.
 De klättra upp, gestalt vid gestalt,
 på balkongernas räcken och kasta allt
 i rymliga skålen, som blandar
 det onda guldet med blommornas blad.

Likt droppar som solskenet randar
det faller från prydda balkongernas rad.

— Ding! Dång! —

Då brister den hårdaste man i gråt
och lovar att följa de andra åt

i lycka och undergång

som son, som broder, som like.

Det kvinnligt veka i människosinn

skall frälsa världen och ringa in

förbrödringens framtidsrike.

Djävulens frestelse.

När Djävulen fann, att hans högra lock
en dag begynte att vitna,
då lät han med silver besy sin rock
och stoppade den med dun så tjock,
att var han kom mellan slitna
och blekta mantlar i krämarnas flock,
där ljud: — Vad måndé han heta?
Det är säkert Agranus från Kreta,
den rikaste köpman som lärt en kock
hur mycket en rik kan äta! —
Men vida flögo med vinden
de leende ord han skänkte till svar.
— Spörj ej vem jag är och ej vem jag var,
men knyten alla om kinden
föryngrande masker och sjungen en sång!
Mig lyster att pröva en sista gång
om jorden, där fordom jag prydde
min dansande skara med kransar av blom,
kan räddas undan sin ålderdom
åt glädjen och mig och åt Cæsars Rom. —
Och de följde honom och lydde.

Allt högre steg bullret kring kullar och fält
av röster och stampande sulor
och han satt under vagnens skakande tält
med ett spann av mjölkvita mulor.

Mot tredje dagens afton just då allt det med-
förda vinet var tömt och hans följeslagare började
tröttna och knota, mötte skaran på en ödslig bergs-
sträckning den vandrande Messias. Han hejdade
vagnen och pekade ned mot sandhavets vidder
under dem i solnedgången och sade:

— Du frestade mig en gång på öknens berg.
Du bjöd mig kvinnorna, lustgårdarna och Cæsars
purpur. Är du en man, så vill jag fresta dig med
djupare ting. Du kommer omvärd av alla livets
fröjder. Jag vill giva dig öknen om du faller ned
och tillbeder mig. Jag vill återskänka dig den stund,
då du stod ensam med mig i ödemarken. —

Från vagnen steg Djävulen ned och log,
men alla de andras leende dog.

Av pärlor en månehalva
på toppen av luvan gungande sken
och lockarna blänkte av salva
vid vardera örat på kammar av ben.
Med långa tänder och skägglös haka,
med näsan krökt över färgad läpp
och ögonen trötta av nöjen och vaka
han stödde sin tunna hand på sin käpp.

Så ljudlöst skredo hans sockor
av persiskt gråverk, att blott vid hans gång
där ljöd en sakta och pinglande sång
från bältets kulor och klockor.

Han svarade: — Knappast jag selat mitt spann,
när alla redan mig lämna,
ty människosläktets ande är han,
vars namn jag ej gitter att nämna.
Förborgat, fördolt och blygt som en mö
hans rike växer upp likt en ö,
där tusende skepp från stormig sjö
i löndom kasta sitt ankar.
Vad äro profeter? En oblyg röst
som blottar de lyssnandes tankar!
Profeterna slå sig för panna och bröst.
Profeterna aldrig mig fällde.
Mitt löje klyver isär deras bud.
Han är det förtegnas och blygas gud,
den gud som krossar mitt välde.
Snart har jag ej mer än andarnas bur,
än yttervärlden och plantor och djur.
Du straffar mig bittert, Mästare.
Du är större än jag som frestare.
Du visar ej ängar med fågelsång,
ej maktens pannring med uddar,
ej guldets trollgård med vattusprång
och kvinnor på bäddade kuddar.
Du river ej tabernaklets våd
med ringar och tofs från sin spända tråd

och gör mig en pall av arken.
Du visar mig ödemarken,
de tysta grubblarnas stora värld.
Där skratta ej kvinnor, där sprakar ej härd;
men enslingen ser från sitt läger
mot morgonstjärnan och säger:
— Du barnaöga, som skingrar min blund,
till dig vill jag ropa i gryningens stund
allt det, som jag ej tordes viska
min egen son, när han satt på min arm,
att ej en dag i förbittrad harm,
när vreden färgat hans friska
och unga kind inför Adams ätt,
han skulle förbanna sitt eget vett. —
Och enslingen bäddar sitt läger
i kvällens timma vid grottans kant
och till aftonstjärnan han säger:
— När tistlarna susa på klyftans brant
för vindarnas sista kåre,
förtror jag åt dig vad jag aldrig sagt
den jordiska brud, som vid hjärtat jag lagt,
att hon ej skulle svara: Du dåre! —
Så talar han till de stjärnor två,
som blivit hans son och hans maka.
Den man, som haft öknen till huvudgård
och suttit i grubblarnas tigande värld,
han längtar och längtar tillbaka.
Den lustgård med sprutande vin i sin brunn,
som jag bjöd dig till rike, blott lockar den mun,
som aldrig vinet fått smaka.
Skall jag tysta mitt folk? Skall jag dämna min älv?
Skall Djävulen falla av från sig själv?

Skall min ungdoms lära jag stena
för ett minne, som överröstar mitt blod,
för min levnads största stund, då jag stod
med dig i öknen allena?

Vi möttes som män och ej blir jag din träl,
men intet lockar en manlig själ
så djupt som att dröjande väga
de livets frukter, som handen stjäl,
och krama dem sönder och säga:
Det är bubblor blott, som lånt solens färg,
mot den enda timman på grubblarnas berg.
Jag säger dig, vandrande mästare,
du är större än jag som frestare! —

Från pannan blåsten hans lockar strök.
Han vände sig bort och i lågor
som en brinnande stad med skyar av rök
stod solen på öknens vågor.
Han sprang på vagnen. Han reste sig rak.
Han i dunklet stod blek under stolparnas tak
och hörde skarorna viska.
Han såg dem skingras bland buskar och trän,
men själv grep han tömmar och piska
och körde sitt spann i dammande sken.

Den nioåriga freden.

Gamle Damon trumpen bodde
i sin koja bakom kullen.
Tummen vätte han och snodde
vid sin spinnrock flitigt ullen.
Över tröskeln sovo barnen.
Hustrun satt i sömn mot kvarnen,
med sin nakna arm på stenen.
Fikon och granater gåvo
fyllda fat och ull bar tenen,
och med öppna munnar sovo
tyst dryaderna på grenen.
Deras fingrar, hår och fötter
sköto kvistar över barken
och de ledsnat att till marken
skaka torra barr och nötter.
Fåglarna i sina reden
lyfte knappt den röda kammen.
Skogens bin bland jätteträden
spunno honungen i stammen
och på berget lekte lammen
i den sommarstilla freden.

Trött, med båda armar lyfta
 hustrun gäspade i leda:
 — Damon, hör! I bergets klyfta
 dina tjurar böla vreda! —

Men den gamle slog åt myggen
 och tog mera ull ur sållet.
 Grått föll håret över ryggen,
 med ett band från pannan hållet.
 — Alla ulvar ligga fällda.
 Ingen ovän har att gälda
 ont med ont och kniven söla.
 Blott av leda djuren böla.
 Råder ej den långa freden?
 När kring elden under träden
 friskt bekransade de unga
 lyrans sköna strängar fatta,
 ha de intet att besjunga,
 ty de mötas blott att skratta.
 Nöjsamt härmar deras tunga
 åsnans skrik och folk, som träta,
 grisens grymtning framför tråget.
 Blott hur allt ser ut de veta:
 så ser brunnen ut med tåget,
 så se gubbar ut, när fromma
 de sin ull på landet spinna;
 kvinnan hon är lik en blomma,
 blomman hon är lik en kvinna.
 Nej, förbannad vare freden,
 som blott fyller krämarns taska
 och strör kring hans krus och kläden

men på hjärtat håller aska!
Glädjen har jag glömt och vreden.
Torrt är ögat, torrt är sinnet.
Jag har sovit bort ur minnet
hur det känns att vara fader
och de tusen kärleksnamnen,
som jag gav dig förr om kvällen,
innan bakom spiselhällen
krigaryxan hade rostat.
Vilket värde har den famnen,
som mig ingen fara kostat?
Släpad från en övervunnen
smeker kvinnan först som kvinna.
Andra män jag längtar finna
lystet gömda bakom brunnen.
Jag vill se min koja brinna! —

Talte så och sänkte rösten
men vart lika vit om kinden
som Hymettos' topp om hösten
vid den första nordanvinden
och den färdigspunna rullen
föll på sållets kant bland ullen.

Lyssna! Det var inga tjurar.
Det var pipor, horn och lurar,
ropande till vapen trakten.
Svärd på sköldar slogo takten.
Bullersamma vagnar svängde
dovt sitt tunga hjul kring löten,

fyllda högt med skot och spröten
vilkas djuransikten hängde
kluven gadd ur koppargapen.
Skogar reste sig av vapen,
vart han såg kring fält och dungar,
växte, brusade och skredo,
och på vita fålar redo
framför tåget Hellas' kungar.

Ängsligt, häpet, med den vida
manteln fallen över bältet
och ett lejons blick mot fältet,
drog han hustrun till sin sida.
Hennes panna strök han sakta,
framåtböjd som att betrakta
hennes drag, som klädet gömde,
och han viskade: — Min duva!
Och han återfann de ljuva
kärleksnamnen, som han glömde.
Han fick hjärtats syn tillbaka.
Han som make såg sin maka,
och de små, som klättrat rädda
på hans knä, han såg som fader.
Fältet bakom spjutens rader,
hjordarna på murgrönsklädda
klippans stup i sommarljuset,
havets bukt och herdehuset
under smultronträd och ranka
av hans ungdoms sol förgylldes.
Raskt den hand, som knappast orkat
spinna ull, begynte blanka

svärd och hjälm och ögat fylldes
av de tårar, som förtorkat.

Ting, som varit honom nära,
faderns grav, som skulle jämnas,
golvets fäll och hustruns skära
honom aldrig tyckts så kära
som den stund de skulle lämnas.
Men han trädde utan ånger,
rak och rustad ur sin koja.
Sorlet växte. Det blev sånger:
— Upp, hellener! Upp mot Troja!

Önskedagen.

Där suto två gummor och kardade ull.
— Jag vånne, sade den ena,
att kardan jag hade med silke full
och spinnrocks-tenen av puraste gull
och vita strumpor till knäna! —

— Hoho! — Den andra sköt bort sin pall.
— När vattnet blir is, fast det töar,
när åskan går och det snöar,
och hundarna gala och tuppen ger skall
och getterna driva bonden i vall,
då kardar du silke ur ullen.
Väl skänker Gud Fader en önskedag
åt var och en, då i mullen
han pärlor kan hitta av ädlaste slag;
han blott behöver att önska
och veden i spisen skall grönska.
Men själv vet ingen sin önskedag.
Den dagen du tanklös kan dröja
på bänken och lappa din tröja.

Ja, vore min önskedag, jag gick
och knäföll vid spiselhällen
och bad, att allt, som jag har och fick
vart tusendubblat till kvällen. —

Hon tystnade rådvill. En gyllne kaross
ren höll framför gummornas stuga.
Lakejer i strumpor svängde sitt bloss
och började buga och buga.
Och gömd i ett skrin med silverbeslag
de räckte en spira och sade:
— I dag är det bådas er önskedag.
Gud give att vår vi hade!
Vår drottning är gravlagd och död vår kung.
Den späda prinsessan är liten och ung
och tills hon sin myrten får vira
hon lägger hos eder sin spira. —

De häpna gummorna nego.
De lyfte kattan från kojans ås,
det enda de hade i ägo,
och myste och logo och stego
i gyllne karossen, vars dörr föll i lås.
Lakejerna strödde ur pungar
medaljer åt sorlande menighet
och kattan födde ungar på knät,
och strax födde ungarna ungar.
Ty så hade bådas önskan befallt,
att allt vad de hade och fingo
det skulle fördubblas väl tusenfalt.

De pipande kissarna gingo
på sätena fram och på sätena bak.
De kröpo i ring på vagnens tak
och på kuskens peruk och hans kappa.
Lakejerna blevo allt fler och fler,
de voro väl redan tusen och mer,
när i borgen till tronens trappa
de två majestäten från kojan på mon
nu fördes vid ystra skalmeljornas ton.

De stodo förlägna i ståten
och munnen drog sig belåten
tills örats snibb som ett glödande streck
och armen sken röd under mantelns veck
och händerna tittade svarta som beck
ur handskar, som voro för långa.
Lakejerna trängdes i rummen på tå,
väl redan dubbelt så många.
Och spräckliga kattor och gula och grå
och svarta och vita och stora och små
de tumlade kring mellan skorna
och fräste och höggo med klorna.
I dörrar, i gångar, i skrubbar,
i kök mellan grytor och kubbar,
i hela prinsessans packade borg,
på gator och trappor och vallar och torg,
lakejerna trängdes och trängdes
i rader, som ständigt förlängdes.
Och högt på var fjädrad, trekantig hatt
stod hopakrupen en jamande katt.

I klostergårdarnas dungar,
i bispens mössa av pärlor och gull.
i varje låda och varje schatull
låg en katta med elva ungar.
Den lärde över vart bläckhorn fann
en katt som slickade tass och spann,
och tog han en codex och läste,
stod katten på boken och fräste.
Och var han sökte en vilans minut,
där låg på stolen en katt förut.
Ur varje säck, som blev stulen,
ur varje korg, som på svalen hang,
ur varje paket om julen
en kutig katt över armen sprang.
På kyrkornas torn och på husen
och på borgen klättrade tusen.
De sjöngo från skorstenskransen i svärm
och reste ryggen och fnyste.
Som knappålssting i en lampas skärm
i skymningen ögonen lyste.
Vart väktaren såg under himmelens tält
från murens översta plattor,
där myllrade ändlöst ett sparrisfält
av svansar på vandrande kattor.

Men sjuk och liten prinsessan satt
i den höga gyllene stolen.
De tunna fingrarna lekte matt
med hermelinen på kjolen.
Hon viskade tyst och lät blickarna gå,
så sorgset stora, så trofast blå,

mot de bortersta kullarnas grönska:
— Hur dumt som människor önska!
Jag önskar en stockros vid fönsterträt,
en enda liten misse i knät
och en liten vrå av världen
och en hjärtans kär, som höll härvans garn
och kallade mig sitt rosenbarn,
när jag satt med mitt nystan vid härden.
Jag räknar och räknar timmarnas slag,
men aldrig kommer min önskedag! —

Drottning Kristinas julnatt.

Till julnatt klockorna tona.
Mot Roms kupoler ett åskregn slår
och framför brasan en drottning står
i landsflykt och utan krona.
På käppens krycka av elfenben
förtorkade handen darrar,
men skuggan växer i eldens sken
från golvets isande marmorsten
till takets snidade sparrar.

Hon stöter käppen i stenarna vred
och vänder, trogen sin gamla sed,
sin rygg mot brasans flammande ved,
vars kokande sav rinner över.
Hon lyfter sin kjortel till höften från skon:
— Diavolo! Värme behöver
den del som satt på de svenskars tron.
O! Quantum mutatum ab illo!
Jag mången natt gav till spillo,
men trögare uret ej timmarna mätt.
Du vackra Julia, nämn ett sätt

att döda den långa tiden.
Tänd alla ljusen, som nyss du släckt!
Jag längtar pröva min nya dräkt
av silvertyg och av siden. —

Då fäster tärnan förskrämd och skygg
med nålar ur kjortelsäcken
de breda kungliga vecken
kring plattade bröst och krokнад rygg.
Med rosiga fingrar hon sätter
fontangen av flor och paljetter
på hjässan över ett glesnat hår
och ögon, gråtögt röda av år.
Men drottning Kristina tiger.
Allt närmare spegeln hon stiger
med blicken som en sibyllas stel
och kinder, som gulnande tvina.
Och runt kring torgen vid orgelspel
de öppna kyrkorna skina.
Hon ser sina skuldror bära
brokaden skinande vit och ny.
Och skuggorna samlas och skuggorna fly.
Hon böjer pannan så nära,
att glaset grumlas av immans sky.

— Säg, barn, om ryktet berättar sant,
att andras tankar du läser grant?
Min fingerring jag dig skänker,
om innan du vänder till bäddens blund
du tyder klart, vad i denna stund
din drottning i själen tänker. —

En kort minut, ett andedrag,
ej längre än ekot varar
från pendelurets döende slag,
betraktar tärnan den gamlas drag
och niger till golvet och svarar:
— Vid Gud, Majestät, du tänker som jag.
Härnäst när vid midnattsväkten
du höljts i den vita dräkten,
då står jag framför din bår med min sax
och putsar de höga ljusen av vax. —

Den gamla nickar och räcker sin ring:
— Hav tack, mitt barn! Du förgäter en ting.
När bland ljusen du står vid mitt läger,
med händerna knäppta du säger:
Nu mumla Petersklockorna tungt.
Nu är du ett stoft, Kristina.
Nu vilar du gott, nu sover du lugnt,
fast långt från de forna dina. —

Men tärnan blir vit som drottningens dräkt:
— Om ensam och rädd jag höjer
det lakan, med vilket båren står täckt,
jag viskar, när knä jag böjer:
I människans öden en gåta bor gömd,
som aldrig tyddes, hur lärd och berömd
hon läste sin filosafia.

Hon vandrar ända till Asiam,
hon gästar slotten på bergens kam,

som fågeln så yr i det fria,
hon hatar och glömmet sin egen stam;
men i främmande slottens alkover
hon drömmer om hemmets buskar och träd
och på främmande jorden hon sover
i ångest sin eviga sömn utan fred. —

Myrstacken.

Nej, aldrig glänste vallarna så gröna!
Re'n hade längesedan Tusensköna
och ljusögt Jungfrulin och Ögontröst
förskrämda väckts av jägarhornets röst,
fast bina än i kupan sutto gömda.
En butter Spåmanstistel, vilkens tömda
och spruckna tiggarsäck blåsts full av sand,
med gnällig stämman läste i det fromma
men lantligt dumma Bullerblomstrets hand
och spådde allt det onda, som hans tomma
förstånd hört viskas av en Skogsfrubomma.
Och parkens Solros, blomstrens överpräst,
den stolte eldtillbedjarn, deras gäst,
som drömt i natten om en urskogsfest
med papegojors skrik och valv av cedrar,
re'n hade lyft sin blick från jordens mull
och vänt mot dagens stjärna andaktsfull
sitt negerhuvud med dess krans av fjädrar.

I ödemarken, där på ljungen syddes
det nät som trollen listigt drogo hop

och barnen vilsna efter skällan lyddes
och rädda smögo med sitt blåbärsstop,
där steg av barr, som fyndigt sammanplockats,
en myrstack, vilken hette Himmelsborg.
På taket arbetshjonen hade skockats
likt täta hopar på ett marknadstorg.
Det var ett band av bistra amazoner
med slev och raka, hacka eller spjut.
Runt bruna höfter hängde i festoner
det grova tyg, som sparsamt mättes ut.
Ett törne satt som kniv i varje bälte,
på hjässan nickade en svart karpus,
och varma alla stenarna de välte
från elva portar till sitt fästningshus.
Det var den högtidsdag, som myror fira,
när deras drottningar med dok och krans
på vingar höja sig i kärleksdans.
Berömdast av dem alla var Sahira
för pannans bruna färg och ögats glans.
De dästa friarna, som dåsigt legat
vid sina rika middagsbord och tegat
och tömt till sista droppen allt, som fanns,
ur borgens gångar sprungo till kupolen
och följde hennes virveldans mot solen.

*

På nytt sköt natten regeln
för ljusets port till fred
och under vattenspegeln
steg slutet näckros ned.

Då kom, från höjden fallen,
Sahira böjd av sorg
och steg mot kröningshallen
i festklätt Himmelsborg.

Hon hade ovan gungats.
Hon havets strimma sett,
där vita svallar slungats.
Hon skogens topp beträtt,
där inga väggar stödde
ett tak med sotig balk
men honungsvinet glödde
i lyftad blommas kalk.

Väl tusen händer sträcktes
och puka klang och horn.
Som drottningäpple räcktes
ett litet pollenkorn.
Det var ett mästestycke
med rutor och med band
likt ett byzantiskt smycke
av någon guldsmeds hand.

Hon hörde pipor fira
var gåva med en drill.
Hon fick till kunglig spira
en gyllene pistill.
Men allas händer knötos
om vingarna till sist,

som blodbestänkta brötos
från skuldran utan frist.

Nu knäföll het Ukhenna,
ett solbränt arbetshjon.
Hon ensamt ville spänna
den präktigt sydda skon:
— Min drottning, låt mig bliva
hos dig, när du får små.
Min tunga kan fördriva
en längre tid än så.

I tröga skymningsstunder
skall lägret ej bli hårt.
Jag täljer stridens dunder,
när Himmelsborg blev vårt.
I stackens hundra gånger
vi sprängde varje dörr
och gjorde dem till fångar,
som varit herrar förr.

Mer söt än någon honing
bjuds mjölk åt varje mor.
I bommad källarvåning
stå trädens löss som kor.
Högt upp mot takets tinnar
betäckta salar gå
med pelarna av pinnar
och bjälkarna av strå. —

Ukhenna, som till männer
visst aldrig sänkt sin blick,
av tvenne grå antenner
ett slag på hjässan fick.
Det var en efterbliven
och yrväckt friarsven,
som harmsen och fördriven
slog hennes trut igen.

*

Överst i högbänk stödde
borgens drottning sin spira
mulen mot bordets kant.
Såren på skuldrorna blödde.
Silversållade skira
kostbart stickade kappan
föll i veck över trappan,
vilken stupade brant.
Böjd hon satt som i dvala.
Tystnen! Läpparna tala.

— Risten ert klockspel, som klingar!
Hämten på kuddar de vingar,
vilka vår menighet
från mina skuldror slet.
Se, hur de vissnade ligga.
De ha förtorkat och dött.
Skall jag om miskund tigga!
Har ej mitt sår förblött!

Mina händer ni skaka,
lova med snack förljuva
salens kvalmiga pina.
Trätans läskande druva
bättre dock torde smaka
edra läppar än mina.
Eder skall dygnet bli kort.
Vädret blir vackert och torrt.
Larverna skola på taket.
Störtskurn kommer med brak.
Larverna gråta och vakna.
Skyl dem och skyl edra bingar
fyllda med socker och vax.
Tänk, om av regnet det dracks!
Hjonet, som aldrig känt vingar,
kan ej vingarna sakna.
Bruten faller min spira.
Glömmen den vackra Sahira. —

Systrarna trängdes förskräckta.
Klockspelet saktare ljud.
Fallen med armarna siräckta,
låg hon på trapporna död.

Gullebarns vaggsånger.

I.

Spörj östan, spörj västan om tankarnas gång.

Gullebarn, Gullebarn lilla!

Skum är din faders säng och trång.

Ovan susar där natten lång
gräset på torvorna stilla.

Allt hos mig som kärt honom vart,

flätan som faller tung och svart

över min tröjas knäppen;

allt hos honom, min unge falk,

pannans höjd och draget av skalk

över den krökta läppen —

allt som sökte vartannat fick

bultande hjärta och röst och blick,

sjönk i ditt liv förenat.

O min son, min älskade son!

Husvill kärlek, som mötte hån,

fåfängt världen har stenat.

Husvill kärlek, som själv jag begrät,

sprang i blomma och skrider

fram genom alla tider:

han blev du, han blev evighet.

II.

Mumla tumla humla.
I ett tält, som sömmat blev
av en regnvåt spindelväv,
står i sina tärnors ring
jungfru Nyckelpiga.
När hon säger någonting,
mysa de och tiga,
skrapa fot och niga.
Runt omkring vid varje strå
hänga klockor himmelsblå
och väl hundra myror små
bakom stjälkarna stå vakt.
Hör vad Nyckelpiga sagt!

— Mumla tumla humla.
Väktar Lysmask hämta skall
största humla, som går vall.
Sadeln lyft ur stallets tak.
Spänn med vana händer
fjäderbuske och schabrak
över ryggens ränder.
Rid kring mina länder.
Tag som hjälm en silvergrå
puppas skal med silke på.
Om du hör en vagga gå,
stig på fönsterblecket böjd,
lys dit in med lyktan höjd.

Mumla tumla humla.
Var står hennes första bädd?
När ser hon sin vagga redd,
hon, den lilla, vilkens famn
Gullebarn blott vinner,
hon som får hans liv, hans namn?
Om du henne finner,
vänd så snabbt du hinner.
Svinga luren till din mund.
När den hörs i morgonstund,
då, min vakt, gnid bort din blund,
linda armen fast omkring
varje klockas stjälk och ring.

III.

Sikta sikta gullkorn.
Månget korn är ej av gull.
Det tar siktens galler.
Men det andra faller.
Snart är halva skeppan full.
Vem skall få min skäppa?
Gullkorn malas ej i kvarn,
men jag har en täppa:
täppan heter Gullebarn.

Sikta sikta gullkorn.
När min sådd får spira,
skola milt och månbe glänst
drömmens döttrar fira

kring vart ax sin altartjänst.
Snart i lövet stinger
dock en knekt med piken fälld.
På hans höjda finger
fladdrar gult en stjärnas eld.

Sikta sikta gullkorn.
Lurvig skakar lejonhud
över hästens manke,
stjärnan är en tanke.
Knekten är ett sändebud.
Men ur barmen rycka
drömmens döttrar strax det spjut,
som hans händer trycka
genom deras slöjas knut.

Sikta sikta gullkorn.
Deras kläder blöda.
Tankepjutens mjuka trä
böja de till röda
lyror på sitt späda knä.
Stjärnans långa strimma
spinna de till lyrans garn
och var livets timma
spela de för Gullebarn.

IV.

Säg östan, säg västan det sjumila slott
som ingen bebor och bevakar?
Där brummar regnet fradgande grått
ur rännornas röstiga drakar.
Nu, flöjel, vänd dig med vinden och hör
vad rännorna sjunga, när dagen dör.
— Huhu! svarar flöjeln och jakar.

En dotter av jorden kom lustigt hit opp.
Med tegel lastad var båten.
Hon murade huset från grund till topp
och löjena stredo med gråten.
Vid taffeln satt dockan med purpur i lyn.
Vart endaste ägg var ett sockergryn.
— Gott börd! sade dockan belåten.

Men dockan fick sitta och spisa sig mått.
Och myrten bars till gemaket.
Vår drottning steg till öppnad spinett
med ögat undrande vaket.
På locket lekte i blommande vår
herdinnor och herdar bland betande får.
— Förstår! sade storken på taket.

Sen dess stå de tomma trappor och rum.
Om tvekande låset hon fattar,

hon letar en stund bland minnena stum
 bland kappor och fjädrade hattar.
 Så bär hon det vackraste bort i ett fång.
 Av minnena väver hon Gullebarns sång.
 — Ett liv! svarar flöjeln och skrattar.

V.

Högt på fallets ormbunkssnår
 solens kula sitter.
 Gullebarn med moder går
 över ljungens glitter.
 Gullebarn skall dristigt stå
 mitt på själva kulan.
 Klipp och klapp, tag träskor på,
 annars bränner sulan.

Solen är ett nystan blott
 som från överfulla
 spolar sina trådar fått.
 Det begynner rulla.
 Gullebarn, känn luftens drag.
 Sök ej fäste fatta.
 Garnets ända håller jag;
 stå blott kvar och skratta.

Vilda bli ditt nystans språng
 gnistor stänka vida.
 Stubbar knäckas vägen lång
 utför fallets sida,

Kvistar vitna där som ben
efter jättetjurar.

Hi! Det susar över sten,
mumlar som i lurar.

Kolarns hund på risig brant
vädrar skrämnd och murrar.

Redan bakom jordens kant
du i rymden snurrar.

Var, min pilt, blev nu ditt skratt?
Svartnar det för öga?

Djupet är en stjärnklar natt
och en natt det höga.

Apsaraserna i dans
med sitt sönderryckta
jungfrudok av månskensglans
skrida vid sin lykta,
födda ur ett moln av doft,
när de gudafödde
saligt vintergatans stoft
i sin nektar strödde.

Alla söka de i ring,
söka blott det samma,
och en jord, ett underting,
är var lyktas flamma.
Men ditt nystan viner runt,
faller, faller, faller
mot en ö, där blott ett tunt
töcken spänt sitt galler.

Ön är blå Elysium.
På dess myrtenstränder
trampar du de dödas rum,
grips av deras händer.
Var av dem vill leda dig,
har sin egen lära.
Hur sen livet styr din stig,
följa de dig nära.

Krokbent, luden, brun och hes
stapplar ur sitt käril
gamle far Diogenes:
— Halt, min unga fjärl!
Du är yr och du är het;
vatten finns i sanden.
Bästa skopa som jag vet
är den blotta handen.

Saladin står klädd i järn,
väntar svart ditt möte.
Var rubin som på en tjärn
purpurrött ett flöte:
— Fast till sådan liten fot
de för stora målats,
tag dock mina järnskor mot;
dina träskor kolats.

Nu Sibyllan kallar sträv.
Svavelångans täta

skyar gulnat kåpans väv:
— Snart skall klart du veta,
när ditt nystan genomrökt
i min brunn fått falla,
vad som luftens jungfrur sökt,
vad vi söka alla.

Hör ur brunnens svalg en röst:
— Mången sökt med heta
blickar i sitt eget bröst.
Gosse, det vi leta,
är det barn, som, en gång man,
lyfter soln ur töcknen.
Gullebarn, om du blev han,
blev vår väg ur öknen! —

Nu har tråden lupit ut.
Jag är trött att vaka,
nystar i en snabb minut
sol och dig tillbaka.
Re'n du klättrar från din dust
storögd, varm och naken.
Nej, godmorgon! Det blev ljust.
Gullebarn är vaken.

Den avundsvärde.

Du ryttare, säg smeden
att noga brodda hingstens sko!
På öde Holaveden
står hal och isig klyftans bro.
Minns skrocket! — Om på friarfärd
du störtar där med hästen,
väl för du till din huvudgård
din brud från bröllopfesten,
men främling i ditt eget hem
skall med ett moln på pannan
du längta till en annan
och aldrig veta dock till vem. —

Men ryttarn månlyst springer
i sadeln brått vid lurars ton
och sporrens kringla stinger.
Gud hjälpe! Blank av is står bron!
Från störtad hingst han stiger blek,
hans händer svennens trycka:
— Mig väntar mången kärlekslek,
men aldrig hjärtats lycka.

Mig väntar allt, där felas blott
det enda jag begärde.
Gråt, sven, den avundsvärde
skall sitta ung med håret grått.

Decembersaga.

På fönsterspringans giga
har blåsten spelat opp
och gråa syner stiga
och skuggorna få kropp. —
En konung utan länder
satt framför spiselns bränder
en natt vid eldljus vägg.
Och långsamt kungamakan
ur handen lyfte hakan
med kinden mot hans skägg.

— På våra stolars säten
är blomstertyget blekt
och brusten slår tapeten,
där solens stråle lekt.
En första skrynkla fårar
min kind, på vilkens tårar
din kyss till lågor blev,
och kannan, som bland kära
du tömde till min ära,
bär damm och spindelväv.

Vår kärleks gamla visa
ur hjärtat ropar än.
Ej åren skänka lisa
åt oss, som lyss till den.
Det är ett brännsårs smärta
att känna ungt sitt hjärta,
när tiden allt förblekt.
Min blick om din blott tigger,
men kyligt armen ligger
om skuldra, som du smekt. —

Då bjöd han tjänarflocken
att draga tyst åstad.
Ur porten gingo kocken
och svennerna i rad.
Med häckens löv förfruset
stod låst och bommat huset
i snöig vinterbygd.
Ett ljus på bordet ställdes
och het i kannan hälldes
en söt och hemlig brygd.

Så satt det gamla paret
med ögat klart av gråt.
Av skummets stänk från karet
sken kannan blank och våt.
Om grepen båda höllo
och deras ögon föllo
till sakta sömn igen.
Väl ljuset har förbrunnit
och tusen år försvunnit,
men båda sova än.

Minnenas gård.

Furorna brumma. Länge jag gått,
längre än stigarna ledde.
Ensam i kvällen en boning jag nått,
dit jag var afton trädde.
Gårdsmän, ären I väckta?
Ej har jag hem, och ej har jag härd.
Stjärnorna, vilka lyste min färd,
alla de föllo släckta.

Ej är det huset av timmer och sten.
Väderhanarna skrämma.
Väggen är dimma och villa och sken.
Gårdsmän, ären I hemma?
Runt mellan mörknande längor
drivornas skare står gnistrande hård.
Dörren skjuts upp till Minnenas gård
långsamt på stumma gängor.

Varmt är därinne och vänligt och lugnt.
Tveksamt jag hälsande dröjer,

men den gamle som reser sig tungt
handen välsignande höjer.
Alla, som ödet mig nekar
— minnen, som aldrig till sömns jag spelt,
sitta kring borden och stirra stelt
i ljusens glödande vekar.

Hon som med slingor av grönt i sin famn
duken och bänkarna kläder,
ung som förr, då hon bar mitt namn,
stilla till elden mig leder.
Ängsligt förstulet vi skåda
gryningens kalla och vinterblå
visarepil på tiljorna grå
medan vi drömma båda.

När från luckornas springor
strimman hinner klänningens bård,
ramlar till grunden Minnenas gård
samman till drivor och flingor.
Hemåt jag strövar, men inga
ana, var drömmaren suttit som gäst.
Redan till stadens eviga fest
morgonens klockor ringa.

Stjärnorna.

Ni falska stjärnor, jag hatar er
och allt ert irrande ljus,
som dolskt och narrande blinkade ner
re'n över min moders hus.

Ni glittra som regn i en spindelväv.
All rymden den vävnaden är,
och flugan, som fångad i maskorna blev,
är jorden och allt vad hon bär.

Min lyckas stjärna bland eder satt,
min levnad hon fick i sin vård.
Hur klar hon brann en oktobernatt
på rutan i bröllopgård!

Mitt liv är skövlad, mitt hem i brand
och bjälkarna brista som ler.
Det vatten jag öser med lamad hand
ej släcker bränderna mer.

Det ligger andras tårar som jäst
i var kaka jag bryter som min,
och vi mura dem som älska oss mest
i väggarna levande in.

Där glömma vi dem som älskat oss mest.
Det mörknar och natten slår tolv,
när då kring vår sångaretron hålles fest,
hörs suckar ur väggar och golv.

Mig jorden blivit för kvav och trång.
Med gäckar jag drack och åt
och sjöng om stjärnor min gycklaresång,
fast kinderna darra av gråt.

Skänk drömmarn, skänk fången, som blir var natt
ett barn när stjärnorna ses,
en sista vrå där ni flämta matt
i blåsten på kullarnas gräs!

Önskan.

Om du, om bara du till evigt levde
så ung som nu, du barn av vitt och skärt,
vad gjorde mig att år och dödar grävde
sin hemska grop åt allt vad jag höll kärt.

På kyrkbacken stapelns klockor klämta
och mina vänner bäras stumma bort.
Jag ville se dig oförgänglig skämta
med all den tid, som mättes oss så kort.

Jag ville gripa klockans tåg och jaga
minuterna som härar över ljung,
om du, när tåget föll ur åldersvaga
och stela fingrar, än satt lika ung.

Mitt skägg fick växa över kind och haka,
min gång bli böjd, mitt öga utan sol,
om bara du till brasan kunde maka
med samma unga hand den gamles stol.

Om du, om bara du står yngst, står skärast,
vad bryr mig vimlet, där jag går som gäst.
Av allt vad jag i världen älskat mest,
det var din ungdom, vilken blev mig kärast.

Vid brasan.

Kom, sätt dig i skymningens timmar
vid brasan och räck mig din hand!
Där muras vårt slott, som glimmar
med hallar av glöd och av brand.
Kom med, kom med, jungfru Sammetskind!
Vi bulta sakta på gyllne grind.
Små svennerna känna din röst så väl
och trippa med tårtor och skrapa med häl.
De tuta i rödaste lurar av trä,
när myrtenkronan de räcka på knä.
Den flätar jag dig vid mitt arbetsbord
av modersmålets ljuvaste ord.
De tuta i blankaste silverlur,
när slöjan de bära till jungfrubur.
Jag vävt den av sagornas silkesskir,
av garner från Bagdad och Kaschemir.
De larma i skrällande tubor av gull,
när sist du med hakan av droppar full
i handen det trollvin till läpparna för,
som innerst ur springbrunn risslar.
Det ökar blott nöjet att utanför
står pöbeln skockad och visslar.

Vid kistan med familjereliker.

Hjärta, låt din oro stillas!
Åren blåsas bort likt blom.
Trött att irra och förvillas
ser jag mot min ålderdom.

Glömd på vinden står en kista,
klistrad med en blå tapet.
Locket knarrar, järnen brista,
liksmed bultar, gömd i trät.

Där i långa sommarnätter,
har jag minnen efter val
och på kistans kant mig sätter
med min farmors brölloppsschal.

Om sultanen den besydde
med var pärla i sin säck,
ej den glada ro mig prydde,
som gått svept i dessa veck.

Fåfångt slogs allt guld i väven,
som i jordens händer bräns,
fick jag ej en fåle även
som mig bar till jordens gräns.

Men när fålen första gången
törstig dröjde vid en ström,
jag på nytt i oro fången
skulle slita i hans tøm.

Skulle först befriad andas
när i sken han kastat om.
Hjärta, skall ej vinter randas?
Ljusa, tysta vinter, kom!

Vid pendylen.

Obekant och molnbelastad
ligger framtidskustens strimma
och, av årens stormar kastad
till min vrå, jag hör var timma
uret vända vid sin knäpp
hjulen under tidens skepp.

Slakten såg jag långsamt gråna
och sin gång mot jorden luta.
Yxans hugg jag hörde dåna
mot kastanjen vid min ruta.
Allt förvandlas och ett moget
äpple får i sållet sluta
eller trampas under stegen.
Blott min oro bär i samma
ungdomsstarka händer troget,
likt ett ljus i blåst på vägen,
själens ängsligt rörda flamma.

Tomma musselskal, som narra,
väl jag ofta blott får skära
ur de många rivna näten,
men i stilla ensamheten
än likt syskonsträngar darra
gråt och jubel lika nära.

Vi otacksamma.

Otacksamma mot allt
skåda vi livet kallt
redan med ungdomens öga.
Allt som är ljuvast och störst
skattas för stunden så föga,
vinner som minne sitt värde först.

Dagarna synas grå.
Först när de unga stå,
böjda av ålderns börda,
framför sin väntande bår,
prisa med saknad de rörda
korta livets försvunna år.

Mannens sista ord till kvinnan.

Jag följde kärleksyr din rosenstig;
det tillhör stormens muntra tid och våren.
Jag mötte dig med löjen och med krig;
det tillhör sommaren och mandomsåren.
Du vart min lycka och jag tackar dig;
det tillhör hösten, då man bäddar båren.

Hur lätt bli människornas kinder heta.

Hur lätt bli människornas kinder heta!
De döma snabba, fast de litet veta,
de många rösterna, som hjärtan mäta.
Men i vart hjärta finns en dörr med lås,
ett hemligt rum, vars nyckel ingen finner,
och oljan, vilken i dess lampor brinner,
är hemligheter som med oss förgås.
I nyckelhålets strimma på vår väg
vi röra oss och vakna upp och somna.
Hon leder oss, och långt i fjärran komma
den strimman lyser våra sista steg.

Låt oss dö unga.

Skänk oss den lycka, som vår tunga
begär till dryck, men får i droppar blott.
Skänk lust, skänk kval i överfulla mått
och låt oss dö unga.

Ej hittar människan en ört bland gräsen,
som vind och väder snabbare slå ner,
och aldrig formar hon av markens ler
så skört ett käril som sitt eget väsen.
Väl bygger hon sig själv med sten på sten
av det hon vet och tror och vill och önskar,
men länge redan innan gräset grönskar
på gravlagd man, det templet vittrar hän
med spiran bruten som en torkad gren.

Än varar dagen. Templets jungfrur sjunga
och yr går leken under ängens björk.
Låt oss gå hem, när ängen ligger mörk,
och låt oss dö unga.

Pilgrimens julsång.

(Ur *Hans Alienus*.)

Höstens slagregn och stäppens sol
blekte pilgrimsdräkten.
Upp jag stod, då hanen gol
tidigt i morgonväkten.
Hundramilade
hän mot Sverige
vägarna stego, och först mot kvällen
trött jag vilade;
natthärbärke
bjöds på halmen vid spiselhälln.

Korsfararsagor och pilgrimsskrock
letade tanken till rätta.
Snart i dörren en lantlig flock
tyst mig hörde berätta.
Kvinnorna lutade
tätt sig samman
arm i arm i lyssnande led.
Gnistorna sprutade
högt ur flamman,
vilken slickade spiseln ved.

Äventyr på villande väg,
månget vallfartsminne
sorglöst tolkades, men jag förteg
elden, som falnar mitt sinne.
Självförpinande
helig broder
döljs ej under den rock jag bär.
Ej den skinande
fru Gudsmoder
mina aningars drottning är.

Genomvandrat har jag allen'
skuggornas land de öde.
Långt i öknen bland tistlar och ben
talade jag med de döde.
Sund och levande
gick jag dem nära,
log och snyftade samman med dem.
Följde dem bävande,
fick dem kära,
sökte i skuggornas hem ett hem.

Skuggorna rörde min panna — och skönt
steg en fornvärld ur graven.
Ninives döttrar virade grönt
runt kring pilgrimsstaven.
Stjärnorna blossade
bibliskt klara.
Sakta susade strängospel.
Skuggornas krossade
underbara
skönhetsrike betog min själ.

Lyss jag i kåpans musselskal,
brusar Arkipelagen.
Ekon av tympanon och cymbal
dallra vid böljeslagen.
Jungfrur rövande
utan ånger
frusta centaurer i flyende tramp.
Avgrundsbedövande
vilda sånger
skratta i takt med hovarnas stamp.

Trolöst flydde jag skuggornas land.
Trånade åter till livet,
gators vimmel och lampors brand,
dock — mitt öde stod skrivet.
Livets böljande
städer och länder
lockad av sorlet jag genomgick,
men de förföljande
skuggornas händer
lades skymmande över min blick.

Runt mig hälsa de unga fritt
andra vaknande tider.
Främmande står jag i deras mitt.
Som en vålnad jag skrider.
Dagens krigande
skara spänner
ordets båge av senor och stål;
drömsjukt tigande,
arm på vänner
vandrar skuggornas son utan mål.

Aldrig kan jag som fordom glatt
stundens frågor dryfta;
tankarna famla dag och natt
nederst i skuggornas klyfta,
där ej flämtande
facklan sänder
livets sken, men en underjords.
Aldrig bland skämtande
bröder och fränder
skall jag munter sitta till bords.

Skriande tranorna flyktat ren.
Vita bolstrar och putor
flingorna bädda kring häll och sten.
Kojornas trånga rutor
glimta immiga.
Sparven i hunger
letar kärven vid bondens skjul.
Djupt ur dimmiga
höstkvälln sjunger
pilten vid foran om vinter och jul.

Röster från barndomens år, till er
snöiga stigar mig föra,
men ni nå ej mitt hjärta mer,
mumla blott i mitt öra.
Stilla, saliga,
soningsfulla
stämmor, fåfängt kallen I.
Hotfullt otaliga
syner rulla
upp ur Hades min blick förbi.

Glömska drickes ur Lethes våg,
men med ögonen slutna
drack jag ur mörka Styx — och såg
sedan allen' det förflutna.
Bleka och krokiga
skuggorna locka
anden att drömma vid Karons flod,
men det brokiga
livet vill plocka
frukter, som vinkande trås av mitt blod.

Kedjad vid livet min stav jag bär.
Rolös kring världen jag ledes.
Längtar dit, där jag icke är.
Främmande allestädes.
Hades sig hämnade.
Skuggornas like
strafflöst av livets frukter ej stjal.
Skuggornas jämnade
skönhetsrike
vann för eviga tider min själ.

Tvillingbröderna.

(Ur *Hans Alienus*.)

När Kristusbarnet än och Dionysos lågo
 som späda tvillingbröder på sin faders knän
 och från hans bärstol hisnande i djupet sågo,
 där mörka rymders alla världar skredo hän,
 då hejdade en gång likt tvekande om vägen
 de fyra bäraränglarna förskräckta stegen.

Med mjukt och lockigt hår och barnsligt trinda
 länder
 låg Dionysos vårdslöst stödd mot stolens karm.
 Han lyfte tveksamt hakan från sin vita arm.
 I faderns långa skägg han gömde sina händer
 och bad med munnen full av druvor: — Fader, säg!
 Från värld till värld i segertåg du rastlöst drager.
 På Mars, som flämtar bakom oss med gulröd dager,
 blev nyss du hälsad. Framför dina fötter steg
 ett glättigt släkte skönt och härligt utan like
 och gav åt dig, du väntade, sin värld till rike.
 Jag ser en annan stjärna nalkas i vår väg.
 Vad har hon brutit? Vägra änglarna att bära?
 Skall stum du vända från en värld du kom så nära?

I vemod skymdes faderns evigt klara blick.
Ett ängsligt sorl av andar lik en frostvind gick
så långt, som rymden ljusbeprydda bågar välvde,
och änglarnas kring bärstoln höjda vingar skälvde.

Då tryckte Kristus smeksamt stilla i sin famn
sin tvillingbroders huvud, som han strök med orden:
— Den bleka gnistan, som du skönjer, heter jorden,
men änglarna få icke nämna hennes namn.
Hon söker väl fullkomligheten men förhärdat
med underliga påfund lika fullt sitt sinn.
Hon hör ej ännu till de elva tusen världar,
i vilkas städer ren vår fader tågat in. —

Den muntre tvillingbrodern lät sig icke störa
men viskade i lön vid Kristusbarnets öra:
— De gamla äro och förbli sig alltid lika,
om de som gudar också himlens tron beträtt.
Blir ej kastanjen rostad jämt på deras sätt,
de börja flux att trumpet knarra och predika.
Är på en värld, som gubben skapat, något galet,
bör rättvist skulden också endast kallas hans.
Den som om jorden oavlåtet hör förtalet,
får kär en sådan värld, som aldrig övervanns.
Vår fader tör dock nypa i min kind belåten,
om jag går hän till jorden honom oåtsport,
och gör behändigt av den tredska undersåten
med hjälp av dennes egna drifter något stort,
och just det jordiska skall stå gudomliggjort.

Med detta löfte gick från Kristusbarnets sida
 nu människors och gudars älskling sakta bort.
 Väl jordens stjärna brann på avstånd i det vida,
 men för den gudafödde syntes vägen kort.
 Han hörde redan piskors vin och släggors fall.
 Ur Nilens stenbrott såg han ångan sjudhet slungas
 från vatten, vilket sprängde klippan med en knall.
 Han såg på haven Sidons gula segel gungas.
 Barbarerkungar drogos, väpnade för krig,
 i jätteekars skugga på förvuxen stig
 av oxar med förgyllda ok och korg kring mule,
 och som en vit kalott låg översnöat Thule.
 Ren jordens fåglar, praktfullt skiftande till färgen,
 runt honom kretsade i solbelysta ringar,
 och morgonmolnen brunno likt flamingons vingar.
 Bedårad steg han ned bland herdarna på bergen.

Han band en vinlövskrans och ryckte upp med rot
 ett rosenstånd, som knoppat växte vid hans fot.
 Och vänd mot tvenne änglar, vilka visat vägen,
 han ropade: — När I till höjden återvänt,
 gån båda fram till Kristusbarnets knän och sägen,
 att till en gåva detta rosenstånd jag sänt.
 Det bär vid bladen ännu daggens glitter
 och talar om den skönhet denna jord besitter.
 Men vinlövskransen bär jag endast till ett tecken,
 och Kristus skall på tecknet känna mig igen.
 När på den gamles långa mantel, gömd bland
 vecken,
 han storögd sitter lutad över stolens räcken

och djupt bland skarorna av kvinnor, barn och män,
som draga fram på jordens vägar, hav och floder,
i trängselns mitt han skönjer vinlövskransen än,
då minns han tyst, att den som bär den, är hans
broder. —

*

Hör flöjt och cymbaler!
I mörkret trampa sandaler
med dån som av en flyende hjord.
— Nu följ mig, du nötta ord!

På havet, som blånar vida,
där seglar det långa Kreta,
och vildsvinshjordarna beta
det molniga berget Ida!
Men lyssna! Vad buller av röster,
vad jubel på kusten i öster!
Hör åskan av klappande händer!
Se sovande Bacchus' ritt!
Bland kvinnor med lyfta bränder,
av pantrar dragen i slängande skritt
han grenslar på tunnan med lutad käpp
och stortån hakad om svickan.
Han vacklar drucken. Han hänger läpp.
Han skakar i sömnen av hickan.
Satyrer trycka axeln opp
mot gnisslande vagnen kropp vid kropp
med fradgande mun, med knakande klöv.
Mot höften svansen klappar.
I håret svikta rankans löv
som bak stavarnas pinjeknappar

elefanternas öronlappar.

Små tjuvar till gossar tumla i damm
med benen brett, med magen fram
och slunga sitt vatten i strålar,
som regnbågsfärgade falla till vin
i kiknande gubbarnas skålar.

Hör stojet av Bacchuspräster,
som hosta fram anapester!

Mænaderna slå dem till backen.

De klämma vilt deras huvud ren
emellan sina nakna knän

och trycka mot grinande tänder
så fullt av drypande druvor,
att gubbarna rossla i skratt och skräck
likt öknens kamel, när han vänder
det gurglande vattnet i strupens säck.

— Jag målar i vanvett. Det lyser mitt bläck.

Se orden ta röda luvor

och vägra att stampa i jämna led!

De stappla som druckna från stiftet ned.

Hör dansen bland buskar, som brutits!
Med ryggen i bukt som i blåst en duk,
vars fyra snibbar ha knutits,
en nymf slår hornet i tunnans buk
och ryster, när nacken begjutits
av isande chiosdrycken.

Hon bryter spanten i stycken.

Hon tänder av gulnat strå en tapp
och jagar i yrsel en läderlapp,
som fladdrar med eld i vingen.

Evnukernas piskor rödja väg.
En gråhårskung tar gungande steg.
På örat kungaringen.
En skygg slavinna i skarans mitt
med bröstet i glimmande smycken smitt
har lagt för kungliga toffelns spets,
vars purpur stickats i silver grant,
en killing, som nyss beretts.
Han hugger foten i fatets kant!
— En konung, mitt barn, han spisar
blott sinnrikt mat, som så rörts till
att när han en gåta sätta vill,
han lyfter en sked och visar
och lovar sin tron och sin dotters famn,
om någon kan gissa rättens namn. —
Hans ropande läppar likna den ring
av rodnande skal, som öppnas omkring
det sodomska äpplets kärnor.
Så tågar skaran i fackelsken,
och bakom hänger vid trädens gren
den heta natten med stjärnor.

*

Företrädd av en get, lastad med fikon, intågade Dionysos med sitt följe en morgon i en stor stad.

Här mötte han sträva seder, och på torget,
där han stannade, voro just de vördade äldste
församlade till rådplägning om skärpt straff mot
hustrur, som förlupit sina män.

Den gudafödde hade redan märkt, att ingenting bestack jordens ungdom lättare än tre ting: ett oförväget uppträdande, en motsägelse och ett grovt ord. — Han beslöt att vinna ungdomen.

När någon av de vördade äldste avlägsnade sig, var det bruk att hela församlingen reste sig, sägande: Gudarna beskydde din hemfärd!

Då nu en av de vördade äldste efter en stund lämnade sin stenbänk för att träda ut ur kretsen, ropade Dionysos med hög röst och en försmädlig axelryckning:

— Giv pratmakarn en fot i rumpan!

Den sedvanliga avskedshälsningen uteblev, och det vart så tyst, att man hörde suset av de förbiflygande tranornas vingar. De vördade äldste stirrade på sina skoremnar för att dölja sin munterhet, men slutligen rullade ett obetvingligt jubel från de yngre åskådarnas skaror och fortplantades över gator och gårdar. Från alla sidor skallade samma rop:

— Dionysos har talat. Så talar endast han, den gudafödde. Hans rykte har gått före honom. Det var malmklang och krrrrraft i den rösten. När de andra tala, är det som att höra ljud av sprött glas.

En vinlövsspira sattes i den larmande ynglingens hand. Ett fläckigt hjortskinn kastades om hans trinda kropp, och dyrbara koturner fästes vid hans lättjefulla fötter. Runt torget restes marmorbilder, i vilka människokroppens önskan gudomliggjordes. Även framträdde skådespelare och berättare, men det jordiskas gud älskade trampet av dans, rytm, vers. Därför förvandlade han i tid alla, vilka endast kunde tala på prosa, till ett slags tjocka snytbaggar, som i tungt arbete flockvis klättrade uppför en torr trädstam.

Ur berget sprungo knippen av blomster, och vinrankorna blevo ringlande ormar. — Se! — ropade Akrotos och Edoinos, det oblandade vinet och det milda, som fingo människokropp och begynte dansa, — det jordiskas gud är också inbillningens.

Då det mörknade, sovo druckna gubbar och gossar med blodiga pannor, medan kvinnorna i vild uppsluppenhet satte eld på staden med sina harpixbloss, och jämmerrop och förbannelser hälsade natten.

När den gudafödde skönjde att det jordiska ej ännu mäktade bära sig självt, hoptorkade hans ansikte och gulnade som under en lövskog om hösten.

— Förnyelse! — mumlade han suckande —
I som viljen förnyelse, bliven mig trogna!

I London stupar unken och sank
bland röda sotiga hus av tegel
en återvändsgränd mot en sned och rank
förfallen brygga vid Themsens spegel.
I solsken rutorna aldrig glimma,
men lampor lysa vid middagstimma,
och floden rosslar i gulgrå dimma.
Där ligger en krog med disk och spis,
ett fattiga stackares paradiset.
Bland sjömän, som döda sin törst och hunger
och lustigt låta sin hyra springa
och slamra med faten och klinga,
en målad kvinna slår harpa och sjunger.
På hjässan hatten flat som en sköld.
Med pannan beskuggad och kinderna ljusa
hon lyfter händerna blåa av köld,
och fingrarna spritta och strängarna susa.
I suckande moll hon klagar och klinkar,
men tonerna slockna i skrattet och skrålet,
och ute ur dimma och mörker blinkar
polisens öga i nyckelhålet.
En tunna hänger med spantet förgyllt
på väggen vid portens nummer.
Där sitter dvärglik på tunnan som skylt
den gudafödde i slummer.

*

När nu Kristus, som vuxit till yngling, icke
längre såg vinlövskransen i trängseln på jordens
gator och vägar, steg han själv dit ned i hopp
att återfinna den försvunne. För att nu också

tvillingbrodern lättare skulle se, vem han var, flätade han kring sitt eget huvud en krans av det rosenstånd, som denne skickat honom från jorden med änglarna. — Må törnena stinga — sade han — om blott min tvillingbroder igenkänner mig.

Efter några dagar kom han till en koja. Porten var inslagen, den urdruckna vinkrukan krossad, och på tröskeln satt en gråtande bondkvinna. Han frågade henne genast, om hon sett hans broder.

— Jag känner dig icke — snyftade hon och strök tårarna ur ögat med den grova handens yttersida — men den som åkte här förbi på en tunna var säkert icke bror till en fridens man, ty mina döttrar rövade han och allt mitt förstörde han.

— Så var det! — ropade de kringstående och togo upp stenar. — Men vi skola förfölja honom. Till en början skola vi straffande slå sönder alla marmorstoder, som restes i hans av levrat blod slippriga väg.

Kristus fortsatte sin vandring. Dag efter dag och år efter år gick han på jorden utan att finna den han sökte. Gående på vattnet kom han slutligen sent en afton till Londons mörka huslängor och stannade lyssnande till harpan från krogen.

Då såg han i halvmörkret den missbildade krymplingen på skylten och såg vinlövskransen.

En stund stod han orörlig, höjd och sänkt på vågskvalpet. Därefter slet han alla rosorna ur sin krans, så att endast törnena sutto kvar, och mörka blodsdroppar runno över hans kind.

— Länge — sade han — skall jag hålla min hand på det jordiska, om det skall få styrka att bära sig själv.

Höstsång.

Nu kom den första frosten.
Den stålgrå vikens låga strand
blev som en fallen lies rand
som färgats röd av rosten.
Nu stå de sövda träden
i höstens kalla, gula sken
med färg av lik och mull och ben
och lump och multna bräden.

Men jag, som lever, fyller
mitt bläckhorn raskt med alzarin
och fäller ned min rullgardin
och diktar blå idyller.
Är väl gardinen nere,
vem sörjer för en gulnad skog!
Av höstpoeter ha vi nog.
Gud frälse oss från flere.

Och likväl! Varför sänka
min rullgardin? Hur färgrikt grant

tänds solens sken på uddens brant,
där Brustna svallar stänka.
Bland nät som torra hänga
står fiskarbåten, stjälpd på hälln
och tröskverk surra intill kvälln
vid bondens ladulänga.

Nu flyger hela stassen
av dikter om gråvädersslask
som andar ur Pandoras ask
från nordiska Parnassen.
Hur stora starka karar,
som dricka öl och äta stek,
fått lust för sådan strängalek
man aldrig dock förklarar.

De säga att de lida.
Vad pressar deras bröst så hårt?
Att skriva vers är det så svårt
att hjärtat börjar svida?
När skalden på en timma
kan gråta full en fingerborg,
då tror man sist att skaldens sorg
är att han ej kan rimma.

Låt gå att livet gömmer
ett uns av skratt, ett pund av gråt;
den starke ler med stolthet åt
det bittra gift han tömmer.

De gamles undanstuckna
och glömda lyra stränga vi
och spela deras melodi,
den stundom glädjedruckna.

Med feberfärg på kinden,
som varma efter vin och glam,
de röda löven dansa fram
i grå septembervinden.
De dansa inför döden
som männen vid Termopylæ;
må dansande vi gå som de
mot morgondagens öden.

Stån upp till dans som galna!
Hell Dionysos, yrans gud,
som aldrig flydde dansens ljud
att grubbla och att svalna!
När rönnens klasar mogna
och vinteräpplet glöder svällt,
då kalla stormens pipor gällt
till högtid än hans trogna.

Vi göra kol på sorgen.
Vi stoppa alla korrektur
i papperskorgens trånga bur
och bränna papperskorgen.
Vi stryka sot och aska
i skägg och hår och på vårt skinn.

I första hus vi storma in
och ropa på en flaska.

Vi skaffa violiner,
triangel, horn och oboë.
Buteljerna slås upp, och se,
de spruta som delfiner!
Vi bullra och vi svinga,
så väggens rappning brister loss,
så taket snögar gips på oss
och glas och skålar klinga.

Vi stjälpa bord och stolar.
Vi plundra husets skafferi.
Serveterna dem fästa vi
som mantlar och som kjolar.
Terriner och karotter,
anjovislådor, sylt och salt
vi slunga genom fönstret allt
och fånga husets dotter.

Från sina hakar kasta
vi porten av som druckna män;
i lövsaln duka vi på den.
Med frukt vi faten lasta,
med tjäder, svamp och kräftor.
Och när vi druckit sist på dem,
få de som stupa bäras hem
med bindlar och med häftor.

Om stormen plötsligt vänder
vårt bord och allt som bordet bär,
låt oss, som hålla stormen kär,
stå upp och klappa händer.
Som formade i drivet
och blårott guld stå land och stad;
jag vill bland höstens döda blad
bedårad prisa livet.

Barrikadsång.

På väggen hänger sen forna år
en rostande änterbila.
Hon rycker i spiken. Hon törstar till sår,
hon tröttnat vid krämares vila.
Oss kallar ej krigets gycklarehorn,
ej soldade knektars: dröp!
Upp, bröder, i kyrkornas torn
med handen om klockornas rep!
När svultna se kvarnarna mala,
få yxorna tungor att tala.
Gån ut, gån fram! En stund som ej vet like
sin heta färg på våra kinder satt.
Med yxor timras ej det godas rike,
vi bygga hämndens för en enda natt.

Glöm fadern, som sitter på tröskeln kvar,
glöm hustrun vid vaggan där hemma,
ty högre än maka och barn och far
dig ropar klockornas stämma!

Vi stjäla ej kronor. Vi skifta ej land.
Vi komma med domens eld
till ett skrattande rövareband,
som tronsatt skymning och väld.
Väl tjugu klockor bevingas
som skulle till kungssorg ringas.
Hör, yrväckt brandvakt skrämnd i luren tutar!
Knyt vid en rakas skaft, som envar ser,
en sönderskjuten skjortas röda klutar.
Bär högst, bär främst vårt glödande banér!

I döttrar, som flydden ur modershus
och vid kärastens skuldra dröjden,
i edra hjärtan där flammar den ljus
den heliga lågan av höjden,
den kärlek som offerar besinningslöst
och aldrig köpslår om lön.
På fålar, som sporren klöst,
församlens i tumlets dön
med rivna banéret på armen
och linnets slitet från barmen!
Hur lyckligt sover den, som tio gånger
i bröstet stungen som en hjälte dog!
Vi följa er och våra yra sånger
som åskor rulla genom yxors skog.

Upp, bröder, och skriven i natt med blod
vad skalderna skrevo med tårar!
Lyft, vilda, oändliga människoflod,
de fallna på kransade bårar.

Tag stolar, tag pallar, tag spadar och spett!
De stenar i gatan ni lagt,
de stenar ni trampat i svett
likt falkar trängta till jakt.
Häll tjära ur brinnande bäcken
på hopade bolstrar och täcken!
Jag svindlar. Fram! Se viftningar från husen!
Ett tak av lågor över staden välv
och stryp i rök, ni trasbanérets tusen,
en tid, som dör föraktad av sig själv!

Morgonen.

Redan hörde jag hanen gala.
Båten väntar oss vid dimmigt sund.
Räck mig kransar! Följ mig i den svala
sommargryningens första stund!

Solens snäcka flyter
gul i klippors mitt.
Morgon, allt som bryter
livets ros är ditt.

Under våta löv och blomsterhängen
stupar bryggans trappa våt.
Björkens valv och videts snår och ängen
glittra matt som i fröjdegråt.

Mörkret i det höga
smält i tårar bort.
Skulle väl mitt öga
ensamt blicka torrt!

Fyllda korgar. Blåklintsbundna grepar.
Mattor bredda på sits och toft.

Snibbens gröna veck i vattnet släpar.
Skall dock allt vi fått kärt bli stoft!

Karon borde spilla

tårar på oboln.

Låt oss vagga stilla

in i själva soln.

På den ön står ovan myrtenhäcken
livets gudom; och nedanför
runt prästinnornas höjda offerbäcken
sjungs den hymn, som jag evigt hör.

Soligt bland de unga

gudens tempel välv!

Lär oss hymnen sjunga!

Den är evig själv.

Morgontimme, jag vill händer lyfta.
Jag hör sorl, jag hör lyrors slag.
Tag mitt offer. Ack, du ser mig snyfta!
Lyckans snyftning som offer tag.

Du sprängt lås och reglar

från min andes hus.

Allt mitt väsen speglar

som ett hav ditt ljus.

Kvalet dödstrött knotar böjt mot kryckan:
— Hjälp mig bort från mig själv, giv slut! —
Ty sig själv tillräcklig är blott lyckan.
Bettlar ej, bär ej tiggarklut.

Titt vi stämde möte,
och i sakta dans
virvla mot mitt sköte
löv från hennes krans.

Malatestas morgonsång.

Om tusen år jag sove på mitt läger
och väcktes av en morgons åttaslag,
hur lik den dagen bleve med i dag,
då hon, min älskade, en penning väger
och öppnar fönstret, som är grått av fukt,
och frusen lindad i det långa täcket
med dunigt huvud vinkar över blecket
åt månglarkärran, som står full av frukt.

Men om den tös, som plommonstruten räckte,
när klockorna om tusen år mig väckte,
en visa trallade vid kärrans skalm,
vem vet om visan ingen hågkomst födde,
om förr ej sjöngs av oss som bön, som psalm,
den gycklarstump, som då kring gatan ljudar.
Hej! Döden pulcinellan ibland gudar,
den blinde komikern, han löjliggör
vad helst hans tafatt burna lie rör,
och ovan allt, han tanklöst fått förstöra,
står som en obelisk hans åsneöra.

Han lämnar en Petrarca åt vårt skratt.
Och barnen leka med sin farfars hatt
när på sin årsdag efter sockerrätten
de klädas ut i plagg, som gömmts i ätten,
och gyckla med dess löjligt svängda brätten,
fast deras hand av ammans ännu stöds.
Vem minns min morfars svägerskor med allvar?
I fyra år de drucko mjölk som kalvar
och hostade sig nästa år till döds.
Hur löjlig blev var saligt hädansoven
från gamle Noak ned till sista påven,
som tronsatt stolt bland mängden såg sig om
men satt på nattstoln då vår Herre kom.
Riv bort de flor, som edra pannor svärtat,
när där vid sorgens sotarfest de hängts,
och skratten, skratten! Hållen er för hjärtat
och skratten ut så snart en kista stängts!
Vi dölja ej på vårdarna, som rämna,
med allt latin vad innerst sägas vill:
vi här åt skämtet edra minnen lämna,
ty det har ensamt allvar, som är till.

Ren sömnen, dödens syster, vyssjar resar
som orkeslösa kräk på dikets brädd
och med sin snarkning, med sin unkna bädd
och öppna mun förlöjligar en Cæsar.
Jag fruktar döden som man fruktar blott
en glop som knuffar kull oss vid vårt slott,
för barn och tjänstefolk till spe och spott.
Jag fruktar döden som jag fruktat smärtan
och skamsen dolt den lik en oren fläck.

Ack, lyckan blott i översälla hjärtan
bär majestätets breda mantelveck,
hur än kring varje ringlös mö och nucka
behagsjukt smärtans kavaljerer sucka
med kors av sockerkandi på sin väst.
Om jag förnekar detta tal, när fäst
med ålderdomens kedjor vid mitt läger
jag jollrar mellan läkare och präst,
förglöm vad gubben, skräm, med bruten kropp
då viskar i sin gamla ammas öra,
men minns vart ord, han tvang en värld att höra,
när han stod upprätt på sin levnads topp.
Min smärta är ett barn av mina fäders
och mina egna misstag, fel och brott,
min lycka barn av vad vi djärft förmått
och därför bär hon vimpeln högt till väders.
Tre ting bli löjliga: att var man går
ha otur mitt för sina egna drängar,
att ligga jordad sedan tio år
och att ha alltför gott om sparda pengar.
Mot alla tre jag muntert väpnad står.
När jag i torgets trängsel rödjer väg
bland dessa män med släpigt trötta steg,
med blacka ögon liksom under hinnor
och munnen knipen som i själaångst,
jag minns den gunst jag vann av deras kvinnor,
som ratat dem och sökt en bättre fångst.
Om när de ljuga, när de skockas tätt
och skvallerträngda söla ned min ära,
de bara ljöge mera dristigt brett,
de komme sist det sanna nästan nära.

Jag strör på lek i stormigt yra vakor
den simpla rikedom, som lätt förmår
med sina krus och mjöligt tunga kakor
att skapa om på mindre än ett år
till borgartölp den bäste från i går.
Ja, inför själva döden skall jag äras
den morgon då hans vigda bjällror gå,
ty svept i mina minnens mantel blå
skall likt en furste ur mitt hem jag bäras.

Så frälst från löjlighetens sken jag gläder
mitt hjärta som ett barn åt gudars skänk.
På ungdomsårens ystra dryckesbänk,
ni gudar, jag likt andra hädat eder.
När människorna se sig själva jämt,
får själen äckel och de svindla skrämt,
om de mot kyffets galler kinden pressa
och småslugt titta över jordens rand;
men allt som åren gått jag känt er hand,
av världen osedd, vila på min hjässa.
Jag hört er dans som dån av vattenfall,
och när jag, kallad, träder i er hall
där solen kröner gul med fågelvingar
den bilderskurna portens cederstock,
då kastar jag min pösigt vida rock
och mina snabelskor och krås och ringar
och sammethatten med sin fjäderkvast
och all den stass, jag bar i narrars skara,
att en av dem de skulle tro mig vara.
När jag i pannans testar stuckit fast

den nattens stjärna, vilken djupast glöder,
åt gudarna jag nickar välbekant:
— Vi möttes ofta, där min stig gick brant.
Min längtan fört mig mot ert famntag — bröder!

Dödens blommor.

Så ofta Döden går förbi,
dra gudarna på munnen.
Hans frack finns inga knappar i
och västen är försvunnen.
En gammal untkarl utan hem,
en halvt förfallen broder,
han går med skorna utan rem
och skörten utan foder.

Hans nötta hatt blev år från år
i pannan lägre makad.
Den borst, som vass på hakan står,
blev grå men aldrig rakad.
Hans ögonspringor kisa skumt
och tankspridd rör han läppen.
Så tassar Döden krökt och stumt
med armen lagd om käppen.

Hans bröders bänkar stå i rad
långa bord med fat och skålar.

Kring deras hjässor gunga blad,
och hallens tak är strålar.
Som lampor hänga i dess kor
all rymdens jordar tända
runt livets drottning, världens mor,
den eviga och enda.

Hon skär ett tankespråk ibland
på armens breda ringar,
och trappvis höjs ur moln i brand
en skog av vita vingar.
De sälla springa från sin bänk,
de bringa henne hyllning.
Från lyfta skålar regna stänk
på lyrornas förgyllning.

Det finns ej namn av klang och smek,
som de ej henne bjuda.
Det finns ej ord till strängalek,
som ej för henne ljuda.
Men lömskt i mjugg bland stoj och sång
ett löje följer borden,
så ofta Döden går sin gång
till den förgättna jorden.

Han går ej främst att göra väl
åt lytta och åt sjuka.
För honom är var mänskosjäl
ett blomster i en kruka.

Han sofrar tyst. Han gör sitt val.
Han går i sol som dimma
och bryter många tusental
på mindre än en timma.

De själar, som ej mött varann
men måste skilda famla,
fast samma färg i båda brann,
hans tunna fingrar samla.
De, vilka skulle älska fått,
men skuggat spridda stränder,
de brytas och de flätas brått
till kransar av hans händer.

Han träter vresigt, när en frans
av revor tummen snärjer,
och skiftar så åt varje krans
ett val av lika färger.
Än åter sammanför han fritt
det bjärta med det bleka,
och kring hans skor av klumpig snitt
i stormen bladen leka.

Han ordnar solros och pion
och tänker på den höga,
på livets drottning, för vars tron
han ensam sänkt sitt öga —

på henne, som hans kärlek blev,
fast han stod stum och sluten,
fast hon ur hallen honom drev
begabbad och förskjuten.

Och nästa morgon, när hon glad
och vaken sträcker armen,
hon märker lukt av blom och blad,
och kransar smycka karmen.
Hon lyfter alla, som han fäst
i kärlek tyst kring henne,
och lindar den, som doftar mest,
till krona om sitt äne.

Natten.

Du frågar tveksam, varför ljus
i dörrens springa lågar.
Var natt, du går förbi mitt hus,
du stannar och du frågar.
Det är min hemlighet och väl
den bästa som jag äger,
en saga, vilkens doft jag stjal
den stund jag henne säger.

Jag världen som förändrad ser.
Jag står den åldern nära,
där ingen människorna mer
kan älska eller ära.
Den lärdom sist dock var bär herr.
att Kains barn ej akta.
Mot det, som högre är än dem,
mitt hjärta öppnas sakta.

Jag går likt en novis, som vet
vem snart sitt liv han viger.
Nu anar du den hemlighet,
som fåfängt jag förtiger.
Då nattens himmel tindrar kall,
förfärdigar jag gudar,
som jag kan hålla av, när all
min ungdoms gravsång ljudar.

Men smyg ej till min port och hör,
när torgen sova skumma,
vid första steget utanför
bli mina gudar stumma;
ty deras röst och lyras sträng
förnam jag blott den sena
och tysta stund, när vid min säng
jag grät på knä allena.

Jairi dotter.

JAIRI DOTTER

(vaknar och reser sig på armbågen).

Takets sotiga timmer
trycka mitt bröst och förfära.
Orka kolonnerna bära?
Blott likt sorl jag förnimmer
edra röster, fast nära,
blott som buller från vida
gårdar utom min port.
Bleke man vid min sida,
ängslad din maning jag sport.
Orden, du viskar, skrämma,
orden: ståt upp och lev!
Varför bjuder din stämman
slutna ögon att vakna?
Här, där jag förr var hemma,
skall jag den sällhet sakna,
vilken de dödas blev.

Långt på de saligas ängar
vita jungfrur mig förde.

Dansande foten berörde
knappast tuvornas strå.
Giga, cymbaler och strängar
ljödo i skymningens blå.
Halsband av jordiskt smide,
minnen från bröllopsåret,
buros i lyftat svepe,
och på skakande håret
höllos vid buktad grepe
blomsterkorgar av vide.
Flockvis mot öde kullar
skredo i gulnande sken
män med papyrusrullar,
gubbar med bilder av sten.
Trötta att viska och vandra,
trötta på år av betryck,
räckte de mellan varandra
skålen, där ovän och fränder
krossat med drypande händer
glömskans vallmo till dryck.
Men den äldste, som lade
sista vallmon i brygden,
knäböjd, som vandrarn förärar
kryddor från fädernebygden,
då till templet han länder,
signade vinet och sade:

— Skriften, vars ord som härar
radvis stampa i sång,
bilden, som ädelt vi skuro,
blomstret och kärleksgåvan,

allt vad i offrande fång
skönhetens gudom vi buro
längtar tillbaka dit ovan
— längtar som silvret i slitna
myntet med mörknad prägel
längtar att smältande vitna
och i darrande degel
rusigt med brinnande tunga
skaparedrömmarna sjunga.
Bildn, den stelnade döda,
snart av åren står nött.
Låt oss förströ som flarn
allt vad vi danat i möda!
När det vart till, blev det dött.
Bakom det sängomhänge,
där vi somnade hädan,
drömma nu våra barn.
På våra lämnade sätens
dynor leka de redan.
Länge vi gått och länge,
ryckta ur evighetens
breda vingar, likt fjäder
tumlat för himmelens väder.
Ack, som ett hjärta längtar
hem till sin moders hus
allt vad vi samlat trängtar
att försjunka begravet
djupt i det kaos, där färgen
klarnar till solars ljus.
Vi bli stormen på havet.
Vi bli stjärnan på bergen. — —

Mörkret, som steg över ängen,
tystade flöjten och strängen.
Vilsen ett berg jag beträdde.
Aldrig en morgon sågs ljusna.
Inga mossor beklädde
klippor, som hängde frusna
högt i stjärnkalla nätter.
Systrar! Då glänste ett sken.
Hon, till vilken min levnad
ropat på darrande knän,
stod ovan drivornas slätter.
Kjortelns töckniga vävnad
blåste med fållar, som brunno.
Foten mätte mitt öga;
höfterna redan försvunno
i det ändlösa höga.
Först från en topp jag såg
pannans fårade kupa.
Hättan om tinningen låg
blank som en vintermåna
över en ättestupa.
Håret, som börjat gråna,
syntes likt garn på en vinda
knutet om hättans rand,
moderligt räckt hennes hand;
men de vidgade, djupa
ögonen stirrade blinda.
Blek jag med armarna sträckta
sprang genom skuggornas hop.
Natten, där aldrig en timmes
klockslag darrat förskräckta,

fylldes av viskande rop,
tyst som vid Herkules' stoder
suset av havet förnimmes:
— Moder, vi se dig, moder!

Lyror och jordiska smycken
yrde som damm ur handen.
Korgarna brusto i stycken.
Över den knäckta randen
forsade aska och mull.
Raka som stenar på grifter
skuggorna välte dem kull.
Falnande bilder och skrifter
än mellan fingrarna glödde,
när de askan förströdde.
Öppna himlarna bävade.
Fallande haglet slog
klyftornas frusna floder.
Askans virvlar jag drog
kring mina bröst och svävade
hän till min Gud, min moder.
Läpparna glömt hennes namn.
Men med mitt huvud begravet
barnagott i en famn,
släcktes på kinderna färgen.
Jag blev stormen på havet.
Jag blev stjärnan på bergen.

LEKSYSTRARNA SJUNGA

(ängsligt stödjande hennes rygg).

Sval och stilla är kvällen.
Lamporna glimma i tjällen.
Hjordarna samlas fredligt
lösta från ok och rem.
Varma lantmän, som redligt
fyllt sina sysslor, vända
sorglöst mot längtade hem.
Hustrur med fallen slända
sitta på tröskelträt
sjungande sånger och bleka.
Piltén som slumrat på knät,
yrväckt och lysten att leka,
kramar vid fadrens kyss
frukten han plockade nyss
djupt i örtagårdsgångar,
där bland myrten, som ångar,
sommaräpplena hängde
klara och purpursprängde.

Tiggande kommer på vägen,
ödmjukt och skygg och förlägen
lutad en Bacchuspräst.
Arme helleniske gäst!
Dammig är skjortan och hatten,
vitt hans hängande hår.

Bröd han tigger för natten.
Än han vid hundra år
brådslande haltar och går
undan och undan sin bår.

DEN VANDRANDE BACCHUSPRÄSTEN

(medan han tiggande räcker förklädet genom dörren.)

Leva! Famnande rika,
varma, välsignade ord!
Än medan smärtorna skrika,
sjunger för örat du lika,
sjungs av de svenner, som spika
kistan, där hjärtat blir jord.
Jairi dotter, stig ut!
Förr när systrarna trätte
trumpet i dörren och mätte
sparsamt bröd i min klut,
grep du ur väderbitna
tiggarehänder den slitna
staven med pinjenötter.
Än skall din pipas drill
locka till dans mina fötter
första afton du vill.

JAIRI DOTTER.

Stöd mig ej, låt mig falla.
Paradiset jag såg.
Ensam jag bland er alla
vet, hur ljuvligt det låg.

Salighet, salighet brann
skönt som en krans på mitt änne,
blev den krona jag vann.
Den, som har burit henne
men ej bär henne mer,
låter sitt sår förrinna,
gitter ej sitta och spinna,
arbetssystrar, bland er.

Känn hur mitt huvudkläde
än från de lyckligas fält
örternas lukt försprider
liksom vid midsommartider
ännu i herdens tält
skördeflickornas kläder
dofta av mejade grönskan.
Sällaste bädd för min önskan
reddes på bårens bräde.
Systrar, en bön till eder!
Kvällens tryckande vind
sveder min tinning och kind.
Skynden att portarna låsa!
Trängtan jag alltid förnam
att få undrande blåsa
livets grumlande damm
från min bägares vatten,
smaka en klarare drick,
stiga närmare natten
och i din öken, som fick

tröskel i Akerons floder,
somna med pannan i knät,
blinda, tigande moder,
gåtfulla evighet!

Dårarnas dröm.

— Tag bjällran, tag selen, tag lyktan som står
i stallet vid skrapan på sätet!

Tag bläsen som stegrar i spiltan och slår,
tag racken och skinnfälln och nätet! —

I valvet brådskar en ropande flock
förlupna dårar kring släden.

Den ene för tömmen med fladdrande rock
och några trängas på meden.

De andra rida den fodersäck,
som gungar på botten och rister,
och strumporna strama med stoppar och veck
om smala vador och vrister.

Den åldriga släden är målad grön
med fålar och fält och rosetter.

Ohej! Sträck ut! Hur natten är skön
med snöljus och stjärnklara slätter!

Med hålkade kinder, med skägget som blå
likt spöken de äro att skåda,

och alla de pudrat sitt stubbade hår
i bläsens hackelselåda.

De samlat en tapp ur krubban i hast
och stuckit prydligt i västen,
och piskan är endast en brinnande kvast,
som lyser den haltande hästen.

De tuta i handen en sträv melodi.
De trumma på byttor och hinkar.
En luden spindel springer förbi
med människohuvud och blinkar.
Men överst på berget väntar ett hus.
Där åka de in med släden
i själva salen bland råttor och krus
på golvets knarrande bräden.

Förfärande, plumpa giganter av sten
i pelarna naglarna hugga
och husfrun sitter på bänken allen
så blodlöst smal som en skugga,
så gul som en bild på en gammal skål,
som en urblekt falnande mattas,
och blickarna äro två röda hål,
ty båda ögonen fattas.

Fiolerna skrika och dans blir spelt.
Hon bjuder gästerna tummen.
I sirlig kadrilj de buga stelt
och fjärilar fladdra i rummen.

De sitta väl tjugu på varje ärm
och många med vingarna brutna.
De äro alla en brokig svärm
av minnen ur det förflutna.

De sprutas som gnistor ur minsta vrå
och glindra i valven av slottet.
Vart flyger, vad söker den stackars blå?
Den röda är äktenskapsbrottet!
Men husfrun niger med blicken fälld.
Till fönstret hon gästerna leder.
Där se de skumt som vid facklors eld
all jordens gator och städer.

Då knycklar den blekaste dåren sin hatt.
På fönsterposten han springer
och pekar böjd med sitt gällaste skratt
mot jorden med magert finger.
— Du sekel, som öser sanning och rätt
ur ordens bubblande källa,
i natt hör dåren, som mist sitt vett,
hur tomma krukorna skrälla!

Vad outgrundligt i djup blev byggt,
trots alla dina docenter,
det dömer du vid din middag tryggt
och hamrar på som tangenter.
Befrackade pöbel, skåla och drick
och driv din träta med ånga!

I natt ser dåren ett ögonblick
den sanning, som ingen kan fånga. — —

Han höjer armen på knakande led
som ville han vingar lyfta
men stapplar bländad ur fönstret ned
och alla dårarna snyfta.

De fly, de springa, de tumla fram
i natten, som mörknande tiger,
och drivans våta rämnande kam
om rivna strumporna stiger.

Den vilda jakten larmar förskräckt
bland grenar, som snöiga hänga,
och hinner i morgonens första väkt
en sovande dårhuslänga.

När dagens ljusning flammande glad
på svarta rutorna faller,
där sitta som fordom dårar i rad
och stirra på cellernas galler.

Pingstnatten.

Försvunnit ren var dagens kvalm,
men inga lyktor tändes.
I tornets ur på Östermalm
mot tio pilen vändes.
Från närmsta ryttarstodens hingst
sken kvällens ljus tillbaka.
Och folket, högtidsklätt för pingst,
drog ut till lek och vaka.

Hur ljust var allt, hur lugnt, hur skönt!
Jag skulle velat vira
åt var staty en hatt av grönt
och utav ax en spira
och se allt folk i festlig gång
med blommor och buketter
från bro till bro vid stilla sång
välkomna sommarns nätter.

Jag gick förtjust från plats till plats.
Jag ville aldrig stanna.
Bland Riddarholmens grå palats
jag stod på Sveriges panna.

Där brottas tankar som gå ut
och varda landets lagar;
där multna de som levat slut
men styrt i forna dagar.

Där steg en lukt ur kyrkans glugg
av källrar och jag tänkte:
Hur raskt vi fordom bytte hugg,
hur skottens blixtar blänkte,
man högg dock våra händer av
med krigets bödelsbila.
Här är vår mannaålders grav.
Hur snabbt den gick till vila!

Liksom en sarkofag med lock,
låg kyrkan och mig tycktes
att lockets tunga jätteblock,
av mig i höjden rycktes.
Jag glömde stad och mälarevik.
Jag ville stum betrakta
vår mannaålders kämpelik
som, gamla, nu vi vakta.

En post gick framför kyrkan klädd
som reglementet lärer,
men skaldens syn blir aldrig sedd
av män som fått revärer.
Jag stod vid kistans kant av sten
med vemod och med bävan;

det skedda är dock mull och ben,
vår framtid blott en strävan.

Jag såg i kistan, men jag såg
ej skäggig kämpehaka.
Jag såg ett barn, ett barn som låg
och såg på mig tillbaka.
Det låg där spätt och klätt i vitt.
Vart öga var en gåta.
Jag ville jubla högt och fritt
och likväl bittert gråta.

Där låg ej som jag tänkt mig den
vår mannaålder jordad.
Vår mannaålder väntar än.
Vår dag är ofullbordad.
Där låg vår barndom käck och yr,
med lust för svärd och flagga
och lust för tappra äventyr,
och kistan var en vagga.

Men sakna jämt vi barnets svärd,
gå jämt vi vakt kring gravar,
då sluta vi i andens värld,
som våra grannars slavar.
Att härma våra grannar jämt
blir dock en sliten läxa.
Kamrater! Ha ni lyran stämt?
Till man skall barnet växa!

Den sovande systemern.

Ren står i dörren morgonsolen röd,
men hon, vår älskade, som natten lång
vi sövt med våra flöjter och vår sång,
    hon vaknar icke. Är hon död?

Hon ligger kvävd av rökverk som vi bränt,
av rökverk som vår kärlek tänt
kring hennes bädd som kring ett helgons grav.
Vi hava fåfängt hennes lemmar täckt
med hennes systems ännu varma dräkt;
den glider kyld från hennes axlar av
    i hennes livlöst öppna famn.
    Och Sverige är den dödas namn.

I sorgehuset sitta vi som gäster.
Och gravöl äro våra minnesfester.
Hon sover döv med hakan mot sitt bröst,
då Norge, systemern som satt bo i väster,
står upp med solen. Hör ni hennes röst?
Hon hälsar dagen, diktar och beundras,
från hundras mun går hennes ord till hundras
kring vida trakter som ett återskall.
    Men den vi älska sover kall.

Låt oss gå bort och ej vår ungdom öda
på tomma liktal eller suck och ve.
Bryt skonlöst sönder flöjten mot ditt knä!
Vem vill väl spela visor för de döda!
Vi luta ej vårt feberheta ännu
mot bröst, som döden har gjort hårt och kallt
Må vi i livets vimmel glömma henne,
som dog, som var vår älskade, vårt allt.
Vår bärgning söka vi vid andras port.
De fråga oss: Vad har ert hemland gjort?
Är det ej målet för er ärelystnad,
er kamp, er levnads värv i smått som stort?
Vi svara dem med bitter tystnad.

Vad har jag sagt? Hur tomma våra år,
hur halvt blev allt, var funnes hemmets trevnad
om långt från hennes bygd förflöt vår levnad.
Av våra flöjter bilda vi en bår
och lyfta henne som hon ligger sträckt.
Vi viska sakta över huvudgården
om hur det redan dagas över världen.
Vi kasta undan hennes lånta dräkt.
Vi trampa rökelsen till döds med ånger.
Vi bära henne under glada sånger
ur husets kvalmiga alkover
till dörrrens tröskelsten, där dagens vind
och första ljusning färgar hennes kind.
Den jungfrun är ej död, hon sover.

INNEHÅLL.

✓	Tiveden . <u>I</u> . <u>II</u> . . . . . <u>IX</u> . <u>X</u>	5
	Hemmet	24
	Barndomsvännerna	26
✓	Sommarnatten	37
	Kon Gulleborg	42
	Adjunktens midnattspredikan	44
	För mig finns ingen väg från hemmets dörr	47
	Sånger i kyrktornet	54
	Djävulens frestelse	62
	Den nioåriga freden	67
	Önskedagen	72
	Drottning Kristinas julnatt	77
	Myrstacken	81
	Gullebarns vaggsånger	87
	Den avundsvärde	96
	Decembersaga	98
	Minnenas gård	100
✓	Stjärnorna	102
	Önskan	104
	Vid brasan	106
	Vid kistan med familjereliker	107
	Vid pendylen	109
	Vi otacksamma	111
	Mannens sista ord till kvinnan	112
	Hur lätt bli människornas kinder heta	113

Låt oss dö unga	114
✓ Pilgrimens julsång	115
Tvillingbröderna	120
Höstsång	131
Barrikadsång	136
Morgonen	139
Malatestas morgonsång	142
Dödens blommor	147
✓ Natten	151
Jairi dotter	153
Därarnas dröm	162
✓ Pingstnatten	166
✓ Den sovande systemen	169

169414

LSwed

Author Heidenstam, Verner von

H4654

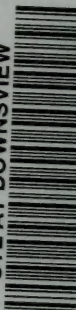
Title Samlade Skrifter; ^{Vol. 2:} Dikter

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 14 16 01 01 015 7